

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN PÉNTEKEN 16 OLDAL TERJEDELEMMEL.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Práter-utca 44.

Előfizetési ára külön:		Szerkesztik:	Mezőgazdával együtt:	
Egész évre	1.80	LEPSÉNYI MIKLÓS és NÉMETH GELLÉRT.	Egész évre	3.—
Fél évre	—95		Fél évre	1.50
Negyed évre	—50		Negyed évre	—80
<i>Egyes szám ára 4 kr.</i>			<i>Egy petitsor hirdetés ára 10 kr.</i>	

Lejebb a földadóval!

A szeplőtelen fogantatás királynője.

Be kell hozni a börze-adóti!

Keresztények, csak keresztényeknél vásároljatok!

Az ítélet napja.

Az ítélet napja közeleg.

Nézzétek csak, mily sötét felhő borul az égre. Mintha a nap kialudt volna. Alig látunk valamit a rémes homály miatt. Csak tapogatózva haladhatunk.

Hah, nem halljátok-e azt a távoli morajt? Mintha a föld alul jönne. Egyre közeleg. Már érezni rázását. Im, a vihar hírnökei már itt vannak. A fekete kárpit az égen megreped s mintha tüzkigyó futna végig rajta. Iszonyu dörgés. Borzasztó csattanás, melyet a sziklák falai ezer nyelven adnak vissza. A nagy fáradsággal, sok embervérrel és könnyel épített vár falai is mozognak. Oh, ha összedül, hány embert fog egérként agyon nyomni! Hányan lelik sirjukat az iszonyu kövek sulya alatt! De ni, lakói már menekülnek is. Menekülnek mielőtt nyakukba szakadna a tető. Nézzétek, ott fut az egyik. Az a horvát miniszter. Amott egy másik szalad. Az meg a vaskezü elnök. Utána majd több is jön. Dűledező épületben nem szeret az ember tartózkodni. Inkább verjen kin, a szabadban a zápor, minthogy fejem fölött gerendák törredezenek. Bánffy Dezső nagy palotája, melyet a 300 tagból álló szabadelvű pár alkot, inog, mozog, recseg, szakadóz. Két erős és tekintélyes oszlopa már ki is dült. Josipovich horvát miniszter és Szilágyi Dezső házelnök lemondtak, mert nem akarnak felelősséget vállalni a bekövetkezendő dolgokért, amidőn Bánffy Dezső a maga szakállára, törvény nélkül fog kormányozni. Nagy csapás ez a szabadelvű pártra. Különösen Szilágyi Dezső lemondása. Szilágyin kívül nincs ember, a ki szenvedélyek viharzó fürgetegei fölé uralkodni tudna s a tanácskozások nyugodt menetét biztosíthatná. Kivel fogja Bánffy Dezső e megürült helyet betölteni?

Szilágyi Dezső távozása a kormányra nézve az ítélet napját jelenti, hol számot kell adni hűtlen sáfárságáról, töménytelen büneiről, hallatlan törvénytöréséről! Im, az Ur kezd beleszólni a dolgok folyásába. Csak szemöldökét mozdította s minő nagy már a zavarodás a gonoszok pártjában! Ugy meg vannak riadva, mint a birkák falkája, melybe villám csapott be. Nem tudják hol a fejük. Nem tudják mihez fogjanak.

Közeleg az ítélet, a fizetés napja. Hej, az Istennel nem lehet mókázni. Sokszor megbántották, szent haragját sokszor kihívták. Megjövendöltük, hogy a bűnhődés is bekövetkeik. Ez csak meg előjele a bűnhődésnek. Csak figyelmeztetés. Az ostor azonban már ki van bontva. Hej, hogy fog a hátatokon pattogni és ti, hogy fogtok kinjaitokban ugrálni! Mert sok a ti bűnötök, mint a tenger fővénye.

Emlékezzetek csak arra a sok kiöntött vére, mely zsandáraitok golyóinak nyomán patakzott el.

Emlékezzetek azokra a könnyekre, melyeket kőszívü végrehajtóitok szegény özvegyek és árvák szeméből facsartak ki.

Emlékezzetek azokra az ítéletekre, melyeket a király nevében nem az igazság, hanem a politikai cél szelleme szerint hozattatok.

Emlékezzetek azokra a pogány jelenetekre, midőn a vallás védőit és leghívebb szolgálóitokként vádlottak padjára ültettétek s ott a világ csufjává tettétek s végül be is börtönöztétek.

Emlékezzetek csak, hány helyen hamisítottatok meg a választók listáját, s hány ezer embert loptatok meg legszentebb jogától, hogy többségték legyen?

Vajjon nem ti voltatok-e azok, akik milliókat költötték, hogy a választók becsületeségét s a hűbortörést, hazafiúi önzellenségét megvesztegethessétek és legszebb honpolgári jogait vásárra vitessétek?

Vajjon nem ti voltatok-e, akik Stomfán, Nyitrán egy falat kenyeret, egy ital vizet se engedtetek vinni annak a derék népnek, csak azért, mert megmaradt becsületesnek s nem fogadta el kezeteiből a Judáspénzt?

Vajjon nem a ti barátotok-e Bokross, aki váltót hamisított? Pulszky Károly, akinek a kezén véres adópénz veszett el? Tarnócy Gusztáv, akinek csak a multkor ítélték erkölcsi halálra? Miklós Gyula, aki fából csináltatta a vasídat?

S nem a ti táborotokba tartoznak-e azok a regálé bérlok, akik a falusi népet birtokából kiforgatják? Azok a korecsmárosok, akik italukkal velejét megmérgezik? Azok az uzsorások, kik a vérét szívják? Azok a boltosok, kik két oldalról is csúdják? Nem liberálisok-e mindezek?

Néppárti sikkasztót, néppárti csalót, néppárti váltóhamisítót, néppárti Tarrócyt, néppárti Klohot, néppárti Pulszky Károlyt, néppárti Bokrossot nem tudtok mutatni.

Ezek mind a ti táborotok ékessége, virág-szájai.

Óriási hegyekké növekedtek tehát büneitek. S vajjon ezeket ne büntesse az Isten? Ti nem hittétek, hogy bünteti, mert egyáltalán Istent se hiszték. De mi tudtuk, hogy a megtorlás nem marad el.

Már meg is kezdődött. Zavar és ziláltság van abban a nagy pártban, melyet örök életűnek s megdönthetetlen erejűnek véltétek. Milliókat költöttétek el becstelen bűnre, vesztegetésre, lélekvásárlásra; mozgósították az egész hadsereget; titkos rendeletekben kiadtátok, hogy a papokat, ha másként nem megy a dolog, a választás idejére el kell zárni; a csendőrséget meg-

szaporítottatok és élethalál urává tettétek; a hivatalnokokat a választások előtt minden hivatalos teendő alól föloldoztátok, hogy legyen idejük a népet gyötörni, nyomorgatni, kizozni, ijesztgetni, zaklatni, fenyegetni és kényszeríteni: így aztán össze is hoztatok egy rengeteg tábor: de hát mi hasznotok van belőle? Mi ellenzékiek, mi kevesebben vagyunk s mégis mi vagyunk az erősebbek. Elétek állunk és megakasztjuk veszedelmes szándékaitokat. Ti nem tudtok keresztül gázolni rajtunk, de mi keresztül gázolunk rajtatok. Igen erősebbek vagyunk, mert mi nem vesztegetjük el erkölcsi erőnket és tisztességünket is a választásoknál. Mi nem csak mandátumot vittünk a Házba, de a mandátummal együtt vittünk becsületet is. Ezért vagyunk erősebbek. Ezért nem birtok velünk s ezért birunk mi veletek.

A kormány teljesen az ellenzék kezében van most. Az ellenzék azt teheti vele, amit akar. Akkor fojthatja meg, amikor tetszik neki. Ha összetart és kitart, gyerekjáték lesz Bánffyól megszabadulni. Ha nem tud megszabadulni tőle, akkor majd Bánffy szabadul meg az ellenzékétől. Ez élet halál harc. Párbaj, halálos föltételekkel. Egyik fel a csatatéren marad. Ha nem Bánffy marad ott, az ellenzék maga lesz az oka. Hisz most már oly kedvezők a körülmények, hogy kedvezőbbek soha se lehetnek. Ha most se tudja a kormány bórét kiteríteni, akkor csak az látszik, hogy élehetetlen ellenzékünk van.

No de mi biztosra vesszük, hogy Bánffy megbukik. Bánffy szép szemeiért nem fogja a felség az alkotmányosságot veszélyeztetni. S pedig annál kevésbé, mert az alkotmány védelmére esküt tett. Tehát az eskü is köti. Az pedig felségsértés volna, esküszegést csak föl is tenni.

Hiszük, hogy Bánffy megbukik. De mi lesz azután? Nagyon aggódunk, hogy a nemzeti párt ősi ügytelenségeibe ismét bele fog esni s elrontja ezt a dolgot is. Félünk, hogy mikor az érett gyümölcs után ki kellene kezét nyújtania, visszariad s nem szakítja le. Azok a nyilatkozatok legalább, melyeket egyik-másik nemzeti-párti képviselő tett, nem nyugtathatnak meg minket. Apponyi azt mondta, csak Bánffy személye ellen küzdenek s más megkapná az indemnitást. Szentiványi Árpád meg így szolt: „Vannak a kormánypárton is becsületes emberek. Ott vannak Széll, Szilágyi, Andrássyak. Foglalják el ezek Bánffy helyét.” Ezekből a nyilatkozatokból világos, hogy Apponyiek egyszerű személycserével is megelégednének. Azonban tisztelt urak, ha így gondolkoztok, az egész igyekezetetek nem ér egy fabatkát. Ha csak Bánffy bukik s a párt nem, akkor ott vagyunk, ahol a mádi zsidó. Ha a rendszer marad, akkor

hiába jön Széll vagy Szilágyi. Ilyen sikerrel mi nem leszünk megelégedve. Bánffyval bukják a rendszer is, bukják a kormányzási gazság is, bukjanak a Tiszák is. Ezt akarjuk. S fölkérjük a nemzeti pártot, hogy ő is ezt akarja s ennél kevesebbel ne elégedjék meg. Ha megelégszik a rendszer maradványa mellett a személyválsággal is, semmi szolgálatot se tett a hazának.

Tehát ne csak Bánffy bukják, de a liberális mus is. Kevesebbel nem elégszünk meg.

Egek hatalmas Istene, mindenható Atyánk! jöjj segítségünkre, hogy legyőzhessük a gazságot és gázt s diadalt szerezhessünk az igazságnak, honfieriényeknek és jognak. Hosszu szenvedéseink, fájdalomaink, elnyomatásunk után derítsd föl reánk az igazság napját!

A keresztény fogyasztási szövetkezetek országos központi áruraktára minden árucikket szállít. Helyiség: Budapest, Ferenc-körút 16 sz.

POLITIKAI HIREK.

A Rába-szabályozás ügye.

Rakovszky István a esornai kerület képviselője, ki alig hogy helyét a képviselőházban elfoglalta, nyomban felszólalt a Rába-szabályozás által tönkre tett nép érdekében. Legutolszor múlt tavasszal, midőn mind a pénzügyminisztertől, mind a jelzálog hitelbank elnökétől, Széll Kálmántól ígéreteket nyert, hogy az érdekelt-ség bajain enyhítve lesz. A múlt héten hosszabban tárgyalt Széll Kálmánnal, mint a nemzeti bank elnökével ez ügyben. Rakovszky István fellepése következtében a „Jelzálog Hitelbank” még e hét folyamán megteszi a kormánynak azon előterjesztéseit, melyek némileg könnyíteni fognak a rémítő nagy terheken. Ez ügyben a néppárti és nemzeti párti képviselőktől aláírt következő *határozati javaslat* nyújtott be: „A képviselőház oda utasítja a kormányt, hogy azonnal kezdjen tárgyalásokat a jelzálog- és hitelbankkal, hogy az 1885: XV. törvényekben nyert felhatalmazás alapján az akkori pénzügyminiszter által a nevezett banktól a Rába-szabályozó társulat terhére felvett és 50 év alatt visszafizetendő 7,040.000 frtkölesön convertálható legyen: ha pedig az említett pénzügyintézet erre hajlandó nem volna, úgy terjesszen be sürgősen törvényjavaslatot az iránt, hogy ezen kölcsönt az állam vállalja magára, a társulat pedig annak visszafizetésére új kölcsönt vehessen fel.” Ebből is láthatja a nép, hogy a néppárt ígéretéhez híven, minden követ megmozdit, minden alkalmat megragad, hogy a nép terhein enyhítsen.

Benyújtott kérvények.

A 29 pontos kérvények aláírása az egész országban folyamatban van. Már temérdek szétküldtünk mindenfelé. Az aláírtak folyton-folyvást érkeznek is a képviselőkhöz, hogy azok a képviselőház asztalára tegyék le őket.

Ujabban a következő helyekről jöttek ilyen kérések a képviselőházhoz:

1. *Bussáról* 68 aláírással. Benyújtotta Lepsényi Miklós.
2. *Bács Földváról* 215 aláírással. Beadta Lepsényi Miklós.
3. *Sajó-Vámosról* 103 aláírással. Beadta Lepsényi Miklós.
4. *Halásziról*. Beadta Reitter János.
5. *Bakony-Szt.-Ivánról*. Beadta Bauer Antal.
6. *Simontornyáról*. Beadta Buzáth Ferenc.
7. *Sorok-Ujfaluról*. Beadta Buzáth Ferenc.
8. *Gartháról*. Beadta Molnár János.
9. *Magyar és Német-Szölgvényből*. Beadta Molnár János.

Távozó miniszter.

Az új évvel bekövetkező zavar és bizonytalanság már előre veti árnyékát. *Josipovich* Imre horvát miniszter lemondott.

Lemondásának oka alkotmányos érzületében rejlik. Bánffy arra készül, hogy ha ujévre nem kapja meg az indemnitást, azaz engedélyt, fölhatalmazást arra, hogy költségvetése megszavazása nélkül, a tavali költségvetés alapján kormányozhasson addig, míg a költségvetési javaslatból törvény lesz, akkor indemnitás nélkül is fog kormányozni, rendeletekkel. Ez ugyan nyílt alkotmány sértés, de Bánffy mit törődik ezzel. Kész ő erre is. Kérdés ugyan, mit fog e tervre a király mondani? helyeselni fogja-e? Bánffy azt hiszi, meg fogja nyerni a felség beleegyezését e tervbe. Mi azonban nem hiszük. Nem hiszük pedig azért, mert a király az alkotmányra esküt tett, azért alkotmány sértést senki részéről se nézhet el. A király nem lehet és nem lesz esküszegő. Már pedig, ha egy magyar király az alkotmány sérelmét elnézné, *esküszegő lenne*, mert az Isten szabad ege alatt, a világ füle hallatára megesküdött, hogy az alkotmány épsége fölött örködni fog. Törvények helyett rendeletekkel kormányozni, alkotmány sértés! Pedig úgy látszik, Bánffy ur erre számít. A horvát miniszter lemondásából legalább erre lehet következtetni. Ugyanis *Josipovich* azért mondott le, mert többek előtt kijelentette, hogy *ha január elsején törvényen kívüli állapotok állanak be, nem marad a magyar kormánynak tagja*. E kijelentése nem tetszett Bánffynak s ezt *Josipovich* észrevette, azért aztán beadta lemondását. Ebből látható Bánffy sántikálása. Ha nincs inyére, hogy találkozott egy miniszter, aki az alkotmányosság föntartását sürgeti, bizonyos, hogy merényletet készül intézni az alkotmány ellen. A törvényt teljesen le akarja gázolni. Csak vad indulatait követi, mint a szentírás szerint a ló és öszvér. Egyetlen törekvése, hogy a hatalmat megtartsa, ha az ország pusztul is el. Szerencse, hogy szeretett királyunk a becsületesség és szótartás mintaképe, ki alkotmánytalan lépést nem enged meg.

Josipovich után Szilágyi is.

Kedden reggel nagy izgatottságot keltett a képviselőházban az a hír, hogy *Josipovichot Szilágyi Dezső* is követni fogja s *lemond a Ház elnöki tiszttségéről!* Lemondásának oka ugyanaz, ami miatt *Josipovich* kivált a kormányból: Bánffy *új év után törvénytelen módon akar kormányozni*. Szilágyi pedig a törvény embere. Semmiféle törvénytelen séghez se járul hozzá. Azért törvénytelen kormányzat alatt nem elnököl. Követi az elnököt Láng Lajos elnök is. A Tiszák ugyan körül fogták és igyekeztek maradásra

birni, de Láng hajlíthatatlan maradt. A kormánypárton nagy a zavar s az ellenzéken nagy az öröm. Amazok nem tudják ki legyen az elnök. A vén Tisza már a fiát tolja előre. Azt akarná, hogy Tisza Pistát válasszák meg új elnökül. Aelnökül meg Gajary Ödönt emlegetik. Némelyek meg *Pulcsy Ágostot* akarják az aelnöki székbe emelni. Mind a három a legellenszenvesebb tagja a Háznak.

Imádkozzunk!

A jelenlegi kormány az örvény szélére jutott. Meg vagyunk győződve, hogy nemsokára nyakát töri s új kormányt kapunk. Adja Isten.

Itt van szent advent időszaka, mely az Ur Jézus születésének megülesére készít elő bennünket. Ez idő alatt minden jóra való keresztény a bűnbánat szentségében megtisztítja lelkét, hogy tiszta szívvvel, megtisztult érzelmekkel ülhesse meg a világ Üdvözítőjének születése ünnepét. Ez alkalommal arra kérjük e sorok buzgó olvasóit, az *idei karácsonyi szent gyónásukat és áld zásukat arra a célra ajánlják föl, hogy a pogány liberálisoktól sokat sanyargatott szegény hazánkon könyörüljön az Isten s porba sújtva az uralkodó gógós pogányokat, igazi keresztény és mélyen vallásos férfiak kezére bizza a kormányzást!*

A szent olvasó és más ájtatos társulatok tagjait pedig tisztelettel arra kérjük, mikor közös imádságukat végzik, akár a templomban, akár másutt, imádkozzanak egy-egy Miatyánkot a *Magyar Néplap* minél nagyobb elterjedéseért is.

Az Isten segítségével minden ügyünkben szükséges. Azért azt folyton kérni kell.

Országgyűlés.

December 1.

(Az indemnitati javaslat tárgyalása)

Marjay Péter azzal kezd, hogy ész kell az embernek, vagy kötéll. Aki az ész világával tekint a dolgokba, sok botránnytól tapintatlanságtól és kellemetlenségtől óvhatja meg magát. Bánffy báró nem tud se kormányozni, se beszélni, se inni. De tud erőszakoskodni. Mikor a miniszterelnök a bajok miatt az ellenzékot okozza, politikai betyárságot követ el.

Szemere Attila, mameluk levén, persze hogy a kormányt védte. De annyi közbeszólás röpöködött feléje, hogy alig tudta beszédét elmondani.

Komjáthy Béla függetlenségi létére a kormány malmára hajtotta a vizet. Nem Bánffyt, hanem az ellenzékot marta, ami nagy megbotránkozást keltett az ellenzéki pártoknál, de annál jobban tetszett a kormánypártnak. Ebből is kitűnt a függetlenségi párt összejátszása a kormánnyal.

Rohonyi Gyula meg Bánffy mellett beszélt, de nem nagy szerencsével, mert csak kinevették.

December 2.

A császár-jubileum miatt nem volt ülés.

December 3.

(*Rakovszky István mentelmi ügye.*)

Rakovszky István mentelmi ügye foglalkoztatta ma a Házat. *Rakovszkyt* a múlt héten *Krecsányi*

rendőrkapitány le akarta tartóztatni, amit egy képviselővel nem szabad tenni, mert azt a mentelmi jog védi. Ez esetet bejelentette Rakovszky a Háznak, mint olyat, melyben Krecsányi törvénysértést követett el. A mentelmi bizottság már letárgyalta az ügyet s azon állásponton volt, hogy ez esetben nem sértették meg a mentelmi jogot, mert a tényleges letartóztatása nem történt meg. Érdekes, hogy a mentelmi bizottság kormánypárti tagjai se voltak egy véleményen. *Kubinyi Géza* kormánypárti például az ellenzékkel szavazott. Az ellenzék álláspontját tette magáévá a bizottság elnöke is, *Chorin Ferenc*.

Schmidt Gyula a mentelmi bizottság előadója bemutatta a bizottság jelentését a Rakovszky-féle ügyben.

Chorin Ferenc, a bizottság elnöke, nyíltan kimondja, hogy a bizottság többségének jelentését nem fogadja el. A képviselőház érdeke, hogy a mentelmi jogot régi erejében főtartsa s e jogot pártkülömbőség nélkül minden képviselőnek biztosítsa, mert a mentelmi jog szükséges előfeltétele a törvényhozói akarat szabadságának. A képviselő ellen büntető eljárást folytatni, képviselőt letartóztatni nem lehet mindaddig, míg a Ház erre fölhatalmazást nem ad. Ha a bírói intézkedésekkel szemben annyira körül bástyázzuk a mentelmi jogot, mennyivel inkább szükséges ezt megtenni a rendőrséggel, tehát oly hatósággal szemben, mely egyenesen a kormány hatalmától függ! Abban, hogy Rakovszky képviselő ur meg akart győződni, hogy mit csinál a rendőrség? abban nincs kihágás. Abban, hogy Rakovszky ur a rendőrkapitány elé állt s a nevét kérdezte, mert jelentést akart tenni a Házban, abban sincs kihágás. De mikor egy rendőr fölvilágosította a kapitányt, hogy Rakovszky képviselővel beszél s az mégis körülvéttette rendőrök-jek s letartóztatottnak jelentette ki, abban a mentelmi jog durva megsértése van. De nem csak a mentelmi jog megsértése ez, de megsértése a személyes szabadságnak is. Azt mondják, hogy Rakovszky képviselő ur goromba volt a kapitánynyal. Ha ez igaz volna is, akkor se szabad oly polgárt letartóztatni, kinek személyazonossága meg van állapítva, mert a büntető törvénykönyv csak 100 frtig terjedő bírsággal sújtja azt, ki hatósági hivatalnokot vagy közeget hivatalos eljárásában sértő szóval illet.

Szöts Pál: A rendőrkapitányt védi. A mentelmi jog megsértését nem látja.

Förster Oitó: Hát ilyen a Bánffy-gárda!

Győry Elek: A képviselőnek nemcsak joga van elmeeni az ülésekre, de kötelessége is. Aki ebben a képviselőt gátolja, arra a legnagyobb büntetés van szabva, a fejesztés. Ha a mentelmi bizottság véleményét fogadná el a Ház, a rendőr lenne a legnagyobb ur e hazában, nagyobb hatalma lenne a bírónál, mert tehetne mindent.

Kubinyi Géza bár kormánypárti, mégis az ellenzék álláspontjához csatlakozik. A szóban forgó esetben a mentelmi jognak nagyon durva megsértését látja. Csatlakozik *Chorin* fejtegetéséhez. Rakovszky semmi kihágást, semmi büntényt se követett el, Krecsányi kapitány mégis letartóztatottnak jelentette ki. Ha még ez se megsértése a mentelmi jognak, hát akkor ugyan mi a mentelmi jog megsértése?

December 5.

(*Rakovszky István mentelmi ügye.*)

Plósz Sándor államtitkár sietett ma a kormánypárt álláspontjának támogatására. Előbb *Chorin*nal

vitakozott. De még *Plósz* se volt képes a kormány állásfoglalását megvédeni s a rendőrséget kimenteni. A mentelmi jog nem terjed addig, hogy a képviselő mintegy felette áll a törvénynek. Ez esetben nem látja a mentelmi jog megsértését.

Bartha Miklós: Ez az ember fizetést huz a tudományáért!

Hodossy Imre: *Plósz* az igen egyszerű és világos kérdést szörszálhasogatásokkal akarja ködbe burkolni. A rendőrség föladata a rend főtartása, de nem botrányok készítése s törvénytíprás. Az az okoskodás, amelyet itt *Plósz Sándortól* hallottunk, a mentelmi jogot egész alapjából kiforgatja. Itt a mentelmi jog megsértetett az kétségtelen s ezt a tényállást se tudományos köddel, se szörszálhasogatással, se nagy mondásokkal nem lehet elhomályosítani. Amikor az utca izgatott, akkor mindenkinek szabad izgatottnak lenni, csak a rendőrségnek nem. Az utcai izgalom, csoportosulások, tüntetések kora olyan a közönségre nézve, mint a lázas betegség a betegre nézve. És a rendőrségnek, ha igazán fölfogja föladatát, az a föladata, ami az orvosé: csillapítania, békíteni kell. De öneki magának nem szabad lázba esnie. A beteg orvosátalán meg is üti, meg is löki, de az orvos nem fogja betegét visszaütni. *Plósz* szerint a rendőrség független hatalom, mert míg a bíró nem idézhet maga elé egy képviselőt, se el nem zárathatja, a rendőrségnek joga van letartóztatni. Micsoda beszéd ez? *Chorin* fölfogásában osztozik s a kisebbség álláspontját fogadja el.

Pulszky Ágost rendkívüli zajban, sok ellenmondás közt beszélt. Persze, hogy nem látja a mentelmi jogot megsértse.

Chorin Ferenc *Plósz* államtitkár ráfogásaira felel. *Plósz* nem ismeri a mentelmi jogra vonatkozó azon álláspontot, melyet saját kormánya elfoglalt akkor, midőn a bünvádi eljárásra vonatkozó törvényjavaslatot beterjesztette.

Kubik Béla csodálkozik azon, hogy *Pulszky* a mentelmi jog megsértését látta a multkor abban, hogy itt a miniszterelnöknek azt kiáltották: Menjen ki! most pedig a fenforgó esetben nem lát jogsértést.

Emmer Kornél kormánypárti volta dacára azt mondja, hogy homályba burkolták ezt a kérdést, csak hogy nem a kisebbség burkolta homályba. Elhomályosítják e kérdést a pártelfogultság, személyes ellentétek, ellenszenv; jogászi szörszálhasogatások.

Kifejti a mentelmi jog lényegét, melyet érintetlenül fentartandónak vél, különben zugparlamentté válnunk. (Helyeslés balfelől.) A szőnyegen forgó tényállás elég világos, hiszen a rendőrség is megnyilatkozott. De hallgat két dologról. Az egyik az, hogy a rendőrség már tudta, hogy képviselővel van dolga, a mikor az elővezetést elrendelte, a másik az a hallgatás, melyet a „Nekem mindegy“ kifejezés alkalmazása körül t nusit a rendőri nyilatkozat. Nos hát ebben nagy tiszteletlenség nyilvánul a rendőrség részéről a képviselőház irányában. Szólo nem hitte volna, hogy ebben a kérdésben nézet és véleménykülönbség uralkodhatna. Vessünk véget szavazással a dolognak. Vannak fontosabb kérdéseink, melyek tárgyalása előbbvaló. Kijelenti, hogy a kisebbség véleményéhez járul. (Helyeslés balfelől.)

December 6.

A folyosó hirei szerint *Szilágyi* ma ült utoljára az elnöki székbe. Holnap bejelenti lemondását. Ma is csak azért elnökölt, mert egyik alelnök se volt a Házban. Még mindig *Rakovszky István* mentelmi ügye volt

szőnyegen, de ma kevés érdeklődést keltett, mert elnyomta egy nagyobb és jelentősebb esemény, Josipovich horvát miniszter lemondása és Szilágyi lemondásának a híre.

Sághy Gyula volt az első szónok. Főleg Pulszkyval és Plószszal foglalkozott. Fölhozta Josipovich miniszter lemondását is s azt a következtetést vonta le belőle, hogy rémséges nagyra kell a súlyedésnek a kormánypárton lenni, ha csak egy ember ijedt meg a készülődő törvénytelen állapotoktól s csak egy szánta el magát erélyes és hazafias lépésre, holott ebben a hazát, közjót és alkotmányt érintő kérdésben az egész pártnak egy emberként kellene fölállania, hogy tiltakozzék a miniszterelnök törvénytíró merénylete ellen.

Polónyi Géza: A Rakovszky-ügyben intő példát lát arra, miként fog a kormányhatalom jövőben az önálló emberekkel elbánni. Plósz államtitkár zugprókátorhoz se illő csavargatással, ferdítéssel akarta a rendőri tulkapást enyhíteni. Az államtitkár vagy járátlan a törvényekben, vagy pedig szolgává aljasította le magát. Az előadó azt mondja: Rakovszky e szavaival: „Majd megtanítom önt!” sérelmet követett el a hatóság ellen. Mikor történt ez előadó ur? Ugy-e akkor, mikor Krecsányi már kétszer elrendelte Rakovszky le tartóztatását? Ha Rakovszky ellen büntető eljárást indítanak, mert azt mondta: megtanítom, miért nem indítanak Percel Béni ellen is, ki azt mondta: Letépem a csillagát, keresztül járok a lelkén, ha Rakovszkyra teszi a kezét? Ezután Bánffy törvénytelen kormányzatóról szólott, ki még az elnöki állás méltóságát se tiszteli, hanem a sárba rántja.

Elnök (Hosszasan cseppet.) Kérem önöket, urak, sziveskedjenek azt, a mi az én ügyem, kezemből hagyni.

Polónyi: Ebből a kormányzati korszakból, a melyben minden jogtalanság és minden törvénytelen-ség uralkodik, menekül a tisztesség. Nem fogadja el a bizottság véleményét. (Élvezés, taps.)

Az elnök: Tíznel több képviselő zárt ülést kért: ezt elrendelem.

A zárt ülés.

Apponyi Albert gróf: Nem barátja a zárt ülésnek. A horvát miniszter lemondása miatt kérték a zárt ülést. Alkotmányellenes viszonyok bejelentése olyan, hogy azt 24 órán át sem lehet szó nélkül hagyni.

Bánffy Dezső báró: Tény hogy a kormány és a kormány egy tagja közt nézeteltérés volt, azon esetre, ha az indemnitás január elsejére nem lesz. Ezért Josipovich beadta lemondását. Ez a tény s annak megbeszélése nyílt ülésre való.

Rakovszky István: Szégyen, hogy a magyar minisztereknek a horvát minisztertől kell elfogadni lelkét az alkotmányosságból.

Madarász József: A kormánynak ki kell nyilatkoztatni, hogy a törvény és alkotmány ellen nem akar kormányozni. Gonosz tanácsosai vezeték félre a királyt.

Szentiványi Árpád: Nincs személyes torzsalkodás, de az ellenzék kétszer megcsalták a miniszteri székben. (Taps.)

Az elnök: Ilyen kifejezést nem szabad használni. Rendre utasítom.

Szentiványi: Az isteni békénél nem az volt-e a megállapodás: kuriai bíraskodás. Még Tisza István is azt mondta Apponyinak, hogy nagy szolgálatot tett a hazának. Vannak önök közt is becsületes emberek: Szilágyi, Széll, Andrásfy; foglalják el annak az ember-

nek helyét, a ki csak furfanghoz és becsapáshoz ért. (Viharos élvezés.)

Bánffy báró: Az a kívánság, hogy innen menjek el, nem önöktől függ, de innen (a jobboldalra mutat) Mig itt így gondolkoznak, maradok. (Tomboló élvezés a jobboldalon.)

Ivánka Oszkár: Kérde a miniszterelnököt, vajjon a Josipovich lemondásának hírlapilag közölt megokolása megfelelő-e a valónak? En beszéltem Josipovichesal, ugymond és ő megerősítette a lapok közlését. Most már óhajtható volna, hogy a kabinetnek oly tagja nyilatkozzék, a kinek férfiszavát el lehet hinni.

Az elnök: Kérem a forma megtartását!

Ivánka Oszkár: Sajnos, hogy a házszabályokba ütközik az ember, ha Bánffyval szemben a valóságot a maga nevével nevezi meg, Bánffynak hitelt nem adható, mert a miket mondott valótlanosságoknak bizonyultak, a miket ígért, meg nem tartotta.

Polónyi Géza: annak jellemzésére, hogy mennyire lehet bizni Bánffy szavában, elmondja az ő és Ugron esetét Bánffyval, mint a Ház elnökével. 1894-ben Bánffy azt tervezte, hogy az újságírókat a Ház folyosójáról kitiltja. E célból elhívatta magához a szót és Ugront, és rábeszélte őket e tervre, noha ők ellene nyilatkoztak az ajtó befalazásának. Mikor aztán a szólo kitéte magát a sajtó haragjának, a miniszterelnök, a nélkül, hogy a szót és Ugront eleve értesítette volna, kéz alatt kiegyezett az újságírókkal. Később Polónyi egyizben fölkereste a miniszterelnököt és ez így szól hozzája:

— Ugy-e te haragszol rám?

Polónyi azzal felelt, hogy van rá oka, mert rutul járt el vele szemben.

— Hallgass meg — szolt erre Bánffy. Én kényserhelyzetben voltam. Akkor nemcsak kormányválság, hanem koronaválság is fenyegette az országot. E katasztrófát csak úgy kerülhetjük ki, hogy én, mint a Ház elnöke, nem megyek a Kossuth temetésére. Tudtam, hogy ezzel népszerűtlenné teszem magamat és itt volt hozzá a sajtóval való viszálom. Ki kellett békülnöm a sajtóval, hogy a népszerűtlenségnek szemébe nézhessek. A szólo Polónyi már akkor kifejezte, hogy Bánffynak e mesét el nem hiszi s eljárást hűtlennek tartja. (Nagy mozgás és fölindulás a Házban. Zaj.)

Bánffy báró: Nem voltam a teremben (Zaj. Miért bujkál?) Polónyi a koronaválságról beszélt; ki kell jelentenem nem igen emlékezem. (Nagy zaj, kacagás.) Polónyi urral bizalmasan nem igen beszélhettem. Mint házelnök nem is értesülhettem. Négyszem közti beszélgetést nem szokás elmondani. Ott mindent elmond az ember. Ismétlem, erről nem beszélhettem.

Polónyi: Bizalmasan nem beszélgettünk, de erről mások is tudnak. A Deseffy-élet után Bánffyval szemben nincs szükségem tanura, mert én becsületes ember vagyok. (Nagy zaj.)

Beszélt még Horánszky Nándor, Gajári Ödön (személyes kérdésben) és Sághy Gyula.

Szentiványi Árpádnak személyes kérdésben való föl szólalása után az elnök a zárt ülést befejezettnek nyilvánította.

A nyílt ülés.

Szilágyi elnök: A nyílt ülést újból megnyitom, a holnapi ülés napirendjére kitűzöm a mai ülés napirendjét. Az ülést bezárom.

Néhány esetvonás az egyik utonálló arcképéhez.

— Szerény kérdések Olay Lajoshoz. —
(Folytatás.)

Olay Lajos fülel, fülel, fülel. Pedig nagy hős s mégis fülel. Nem is hittük, hogy ilyen hamar elfogy a vitéség.

De ha ő hallgat, majd beszélünk mi.

Ugyan mondja csak meg Olay uram:

28. Kiváncsiak volnánk tudni, mi történt azon városi képviselőkkel, kik őnt 461. közig. 1873-68 közgy. sz. a. a legbűnösebb visszaélésekkel vádolván, városi ügyészsége idejében hivatalos állásától való fölfüggesztését kérték.

29. Kiváncsiak volnánk tudni, mi történt Szávits Aladárral, kit őn 471. som. 1869. sz. a. azzal vádolt, hogy becsületében mélyen megsértette.

30. Kiváncsiak volnánk tudni, mi történt Friedmann Mórral, kit őn 204 és 242. som. 1869. sz. a. becsületének megsértése miatt bíróság elé vitt.

(Folyt. köv.)

Az Országos kaszinó igazgatóságától azt kérjük: tagja-e még Olay Lajos a kaszinónak?

Vagy ama kaszinónál a gavallérságról olyan fogalmak uralkodnak, hogy a tagok között még egy Olay Lajos-féle személyiség is megtűrhető?

Szép! Sőt nagyon szép!

Védjük meg a nőt és a keresztény családot!

Manap az ugynevezett „felső tizezrek“ a Voltaire-féle elméletek folytán egészen elpogányosodtak. Azt gondolják, hogy jól megélnék Isten nélkül is. De ha a felső tizezrek, vagyis a vagyosok, a gazdagok hitetlenek. akkor idővel az alsóbb osztályok is azok lesznek. És tényleg, a munkások nagy tömegei mind sűrűbben csatlakoznak a semmi korlátot nem ismerő szociáldemokraciához, mely a vallásnak, de különösen az egyedül üdvözítő keresztény katolikus anyaszentegyháznak halálos ellensége. Hogy milyen lenne a nőnem helyzete a szocialista államban, azt *Bebel* szocialista fővezér így írja meg „A nő“ — „Die Frau“ — című könyvében: „Ha két különböző nemű lény szereti egymást, akkor *összetársulnak!* Ha nem illenek egymáshoz, akkor széjjel mennek, a nő is máshoz szegődik, meg a férfi is mást vesz magához. És ez tetszés szerint ismétlődhet akárhányszor.“ Nos, mi keresztény katolikusok az ilyen teremtést nem szoktuk „nőnek“ mondani. A nő is más, meg a s'ajha is más. *Bebel* tévedt, mikor azt hitte, hogy a „nőről“ ír. Dehogyan a nőről, a szajháról ír.

Jelenben a család, de kivált a munkáscsalád súlyos bajokban szenved. Számos esetben az anya kénytelen a napnak nagyobb részét a házon kívül dolgozva tölni. Neki is kenyérkereset után kell nézni. Ez határozottan ellenkezik a kereszténységnek a nőről és a házasságról alkotott fogalmaival, mely azt tanítja: „Neveljék közösen gyermekeiket az Isten félelmében; a férj szelíden bánjék feleségével, tartsa el és oltalmazza.“

Az igazi kereszténynek és katolikusnak tehát küzdenie kell a női munka ellen. A férfi kötelessége nejről és családjáról gondoskodni Ennek megfelelően

a nőknek a gyárakban való alkalmazásáról a következőket írja a „Der Arbeiter“ című centrupárti katolikus hírlap:

1. Ha a nőnek gyárba is kell járni s a háztartást is kell vezetni, azzal annyi föladat jut neki, hogy nem lesz képes megoldani. A nő sokkal rosszabb helyzetbe jut így, mint a férfi. Ha a férfi a munkaidő befejeztével haza jön, akkor pihenhet. Elvégezte munkáját a gyárban, otthon nincs dolga. A nőre nézve azonban a munka akkor csak újra kezdődik. A sokféle munkát, melyet a háztartás igényel, a munkásnőnek mind a rendes gyári munkaidőn kívül kell elvégeznie. Vegyük ehez, hogy a nő testalkata gyöngébb mint a férfié, vegyük hozzá a nőnek külön terheit és fáradsalmait, a havonta megjelenő betegséget, az áldott állapotot, a kis gyermekről való gondoskodást, mely még éjjel se enged neki pihenést és világos lesz előttünk, hogy egy munkásnő sokkal több terhet visel, mint a férfi. E nagy megterheletés huzamosabb időn át a nő egészségét és erejét szükségkép tönkre teszi. A nőnek egészségére való tekintetek tehát tiltják annak a gyárban való alkalmazását.

2. De tiltják a gyermekre való tekintetek is. Már az anyaméhben is szenved a gyermek, ha anyja valamely iparágnál van alkalmazva. Némely iparágak a még meg nem született gyermekekre is különösen ártalmasak. S mily nagyok a veszélyek a csecsemőre nézve az elégtelen táplálkozás következtén! Dr. Martin R. könyvet irt ezen címen: „Die Ausschliessung der Frauen aus der Fabrik.“ — A nők kizárása a gyárból. Szerinte a női munka az oka a csecsemők nagyarányu halálzásának és annak, hogy a munkások gyermekei legtöbbször betegesek, véznák, nyomorékok. E nagy arányu halálzásat az idézi elő, hogy az anya elfoglaltsága miatt nem táplálhatván gyermekeit természetes módon, a gyermekek mesterséges táplálkozásra vannak utalva, mely fölött még rosszul is ügyelnek föl. Dr. Tatham Manchester város főorvosa is ugyanerre a tapasztalatra jutott. Még London keleti részében is, — mondja ő, a szociális nyomor főtanyáján, csekélyebb a gyermekhalandóság mint Lancashireben, hol igen sok nő van az iparnál alkalmazva. A száz városokban is, hol a textilipar (szövőipar, takács-ság) virágzik, föltűnően magas számot ér el a csecsemőhalálzás. Ha már most meggondoljuk, hogy körülbelül 175 ezer férjes nő van az iparnál alkalmazva, hogy Badenben, hol külön számlálások történtek férjes nőknek foglalkozásáról, számuk 27%-ról 29%-ra emelkedett — sőt a szivargyártásnál 50%-ot ért el, — mily nagy a károsodás, melyet ezen, az iparnál alkalmazott anyák gyermekei szenvednek!

De ezzel még messziről sincs kimerítve az a kár, melyet a férjes nők gyármunkája a nőnek, a családnak és a nemzeteknek okoz. Nemcsak a gyermek egészsége szenved; még sokkal inkább annak nevelése. *Vogelsang* bárókisasszony, kinek ítélete szociálpolitikai kérdésekben nagy súlyjal bír, a zürichi kongresszuson azt mondta ezen kérdés tárgyalásánál: Az anyát a gyermeknek semmi se pótolhatja. De ha ez igaz, mily nagy kárára van az a gyermek-nevelésnek, ha a gyermek idegen emberek ápolására kerül. Ilyen gyermek soha se fog igaz szeretettel viseltetni anyja iránt. Hisz alig ösméri az anyját. Ilyen gyermekek később maguk se lesznek jó apák és anyák.

3. A férjes nőnek a gyárban való alkalmazása nagy kárára van a rendezett háztartásnak is. Ha a nő egész nap a gyárban dolgozik, akkor lehetetlen otthonát rendben tartania. Nem képes mindent elvégezni,

még ha akarná is. De igen gyakran megesik, hogy a nő az örökös robotolást megunva, türelmét veszi s mindent úgy hagy, ahogy van. Így kezdődik a rendtelenség. Nem igen mos, az elrongyolódott ruhát nem igen javítja, foltozza, az ételt nem nagyon gondosan készíti. A férj emiatt otthon nem érzi magát jól; elmegy a kocsmába és ott keresi üdülését, ott keresi szórakozását, ott költi el keresetét.

Ezek a legnyomósabb okok, melyek a férjes nőknek a gyárakban való alkalmazása ellen beszélnek. Vannak más okok is. Például: a nő a férfinak az iparnál versenytársa lesz és lenyomja a munkabérekét; a nők alkalmazása a közérkölciség iszonyu kárára esik, stb. stb. De hagyjuk ezeket. A felhozottak is elég súlyosak arra, hogy minden erőnkkel iparkodjunk a jelszót valósítani meg: A nő ismét menjen vissza a családba!

Ha ezen cél nem is érhető el egyszerre, mindenképp előttr arra kell törekedni, hogy a férjes nők munkaideje folytonosan rövidítessék. De a természetszerűnti rend mindenestre a férjes nőknek a gyárból való kizárása lenne. Ugyanezt mondta dr. Schädler kanonok, birodalmi gyűlési és országos képviselő Würzburgban, a délnémet szöv. tkezeti gyűlésen.

Bebel képviselő Zürichben különösen azon nehézségekre utalt, melyek ezt akadályozzák. Főlemlítette különösen azon eseteket, melyekben egyedül a nő gondoskodik a családról, mert talán a férj korhely atyafi. Ezek kivételes esetek és kivételes esetek mindenütt vannak. Ilyen kivételes esetekre szükség szerint a törvényben is kivételeket kell engedélyezni. Ezt mind tekintetbe lehetne venni. De ily kivételes eseteknek nem szabad bennünket visszatartani attól, amit a természetes rend követel. Azért adjuk vissza a nőt a családnak és a háztartásnak!

És a katolikus centrumpárt erélyes küzdelmének sikerült is már a nők védelmére kivívni, hogy:

1. 14—16 év közötti fiatal munkásnőket legfeljebb 10 órán át szabad dolgoztatni. Az éjjeli és vasárnapi munkától teljesen el vannak tiltva.

2. 16 éven felüli leányok és nők is el vannak az éjjeli munkától végképpen tiltva, de ezekre nézve a maximális (legnagyobb) munkaidő naponta 11 óra. Vasár- és ünnepnapok előnapján 10 óra, a munkának fél hatkor való befejezésével.

3. Férjes nőknek, ha kívánják, köteles a munkaidő másfél órai ebédidőt engedélyezni.

4. Betegágyasnőket 6 hétig nem szabad foglalkoztatni. Négy hét után csak úgy, ha az orvos megengedi.

5. Egész Németországban 272 gyárfelügyelő van alkalmazva, köztük évről-évre több nő is.

Mikor leszünk mi csak ennyire is?

De ez még csak egy lépés.

Legalaposabban megszünteti a nők munkaerejének kizsákmányolását, mely olyannyira hátrányára van a keresztény életnek, ha behozzuk a a törvényes minimális munkabérekét, a nő törvényes minimális munkabérét úgy szabjuk meg, hogy a nő minden munkánál kétszeres bért kapjon. Ekkor egy munkaadó se alkalmazna nőmunkást, csak ha már egy munkanélküli férfi se volna. A férfi törvényes minimális munkabérének pedig legalább is oly magasnak kell lenni, hogy abból egy, akár 15 tagból álló család is tisztességesen megélhessen. Akkor se az ifjak, se a lányok nem fognak a 7-ik szentség fölvetelétől olyan nagyon idegenkedni s aggódni, hogy megélhetnek-e? Ha senki más nem tenné is, a nőknek kellene erélye-

sen követelni, hogy minél magasabb törvényes minimális munkabéreket hozzanak be s ennek kivására férjeiket és fivéreiket szüntelen buzdítaniok kellene.

Szintén a nővédelemhez tartozik, lehetőleg elősegíteni a lányok férjhez menetelét. Mert a lánynak az a természetes hivatása, hogy asszony, feleség legyen belőle. Ezen okból a magas törvényes minimális munkabérek kivül adót kellene behozni, mely szerint minden menyasszony után, ki még nem fejezte be teljesen a 20 dik életévet, 100 koronát és a menyasszony hozományának 10%-át állami adóban kellene fizetni; ki még nem fejezte be a 19-dik életévet, azután 150 koronát és a menyasszonyi hozomány 12%-át kelljen fizetni; ki még nem fejezte be a 18-dik évét, azután 200 koronát és a menyasszonyi hozomány 14% kelljen fizetni stb. Ezen adóból aztán alapot kell gyűjteni, melyből minden 20 életévet befejezett jó erényű vagyontalan menyasszony, esküvője napján 1000 korona hozományt kap az államtól; minden 21-dik életévet befejezett menyasszony 1200 koronát stb. Vagyis minden a 20 éven felüli évszámmal 200 koronával emelkednék az állami menyasszonyi hozomány. Nincs az a szép prédikáció, mely az erkölcs-telenséget jobban megszüntetné s alaposabban kiirtaná, mintha a szegények férjhez menetelét ily állami hozomány adása által elősegítjük. Ugyanez okból szükséges lenne minden városban, községben „szegény katolikus leányokat kihazasító jótékonyági egyesületet“ és egy „országos katolikus hozomány-biztosító intézetet“ alapítani. Általánossá kell tenni, uralomra kell juttatni a keresztény társadalomban azt a nézetet, hogy az egész rokonságra nézve szegény, ha 25 éven felüli hajadon leány van a családban, hogy így a gazdagok szegény leányrokonaihozománya szaporításához hozzájáruljanak. És itt azt a tanácsot adnám az ifjaknak, jó ha van, de ne nézzék mindennekfelett a vagyont. Ha boldog házasságot akarnak élni, csak olyan leányt vegyenek feleségül, akit szeretnek, akinek műveltsége és szüleinek társadalmi állása a magukéhoz hasonló és akiről meggyőződtek, hogy szorgalmas, takarékos és keresztény nevelésben részesült. Továbbá ha ily leányt találtak ne hallgassanak még az illető legjobb barátjára se, mert minden leányban irigység támad, ha más leány előbb lesz menyasszony mint ő.

(Vége köv.)

Tisztelt olvasóinkhoz.

Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit, jövő évre szóló előfizetéseiket legyenek szivesek már most beküldeni, hogy minél előbb elkönnyelhesük s minden előkészületet megteheszünk. Aki idején ujtja meg előfizetését, annak nem lesz oka panaszkodni, hogy lapja nehézkesen indul meg.

A lap ára az első oldalon van jelezve.

Uj előfizetők gyűjtésére is bátorodunk kérni e kis újság híveit. Minél többen vagyunk, annál nagyobb az erőnk és tekintélyünk.

Ajánljuk a Szent-Gellért nyomda *kalendáriumait* is, melyek közül egyik szebb és tanulságosabb a másíknál. A kalendáriumokról a hirdetések rovatában található bővebb fölvilágosítást.

A magyar nép jó akaró szeretetét kérve maradtunk

Tisztelettel

A Magyar Néplap szerkesztősége.

A Szentlélek kegyelme. Salzberger Róza, szombathelyi születésű, izraelita vallású nő csecsemő fiúgyermekével, miután előzőleg szent vallásunk tanáiban kellő oktatást nyert, f. hó 7-én reggel veszi fel a székesegyházban a keresztség szentségét.

A harang és az áldozat. A szerencsésen elmult bécsi pestis-veszedelem eszünkbe juttatja, mit tesznek ily veszedelem idején a jeruzsálemi ferenczrendi atyák. Valahányszor pestis dul Jeruzsálemben, a szent ferenczrendi szerzetesek, mint a szentsír őrei, kebelükből kiküldenek egyet a pestises betegek testi és lelki ápolására, kit, miután előbb a szentségekhez járult, a kórházban elkülönítenek. A lelkész elkülönítve a külvilágtól, egyszer napjában bizonyos meghatározott órában jelt ad a kórház fölött a haranggal, hogy még él. Ha a harangjelzés elmarad, tudják, hogy nincs többé életben; s nyomban másik készül az áldozat helyébe, biztos áldozatul. 1834-ik évben mintegy 20 szerzetest ragadott el a halál, kik egymásután felváltották egymást az önfeláldozásban. — Zsidószocialisták, tudnátok-e az önfeláldozás terén követni a folyton becsmérlett katolikus papokat? Könnyű akkor kiáltozni, mikor semmise fáj.

A nép szegényedik. Hát, hogy is ne szegényednek, mikor szándékosan rontják, szegényítik. Ha valahol életre akarna kelni, erőre akarna kapni, a lázba esett zsidóság kedvéért jegyző, szolgabíró, falusi bakter, mind azon van, hogy a nép nyomorult helyzetét tovább is fentartsák. Ha valahol szövetkezeti boltot, vagy raktárt akarnak létesíteni, ott a jegyző megy elő, hogy a népet ijesztgesse s a jó szándéktól eltántorítsa. A szolgabíró meg, mikor iparlevelet kell kiadnia, mindenféle nehézségeket gördít a dolog elé s oly goromba a néppel, mintha nem is szolga-bíró, hanem ur-bíró volna. Ürményházán például szövetkezeti mészárszékét akartak állítani, de a szolgabíró megtagadta az iparigazolvány kiadását. Később pedig, mikor megföllebbezték az ügyet, kimondatta a képviselőtestülettel, hogy nincs szükség szövetkezeti mészárszékre. Aztán ilyen föllebbvalók mellett boldoguljon a szegény nép! Nem lesz addig jobb állapot Magyarországon, míg a nép ellenségeit pokolba nem kergetik.

Uj nemes. Nem fogy ki a „magyar“ nemesség. Annyi az érdemes zsidó e hazában, hogy egyre-másra neveznek ki új nemeseket. Most is arról értesít a hivatalos lap, hogy *Fürst* Jakab budapesti nagykereskedő és zsidó „magyar“ nemességet kapott. Szeretnénk tudni: hogyan lesz a zsidóból magyar? Valószínűleg úgy, ahogy a nemtelenből nemes, — csak a kutyabőrön. No már inkább cigányokat ajánlhatna a kormány. Azokban van legalább nemes vonás is. De a zsidóban egy szál sincs. S mégis ők a nemesek!

Kossuth Ferenc távozása. Nem a hazából távozik. Csak az Egyetértés szerkesztőségéből. Mikor végleg letelepedett a hazában, az Egyetértés című na-

világ sietett öt főmunkatársául megnyerni, azt remélvén a lap tulajdonosa, ha Kossuth nevét kinyomathatja a lapra, egyszerre a legtekintélyesebb újságja lesz az országnak. Kossuth meg is tette a szivességet, hogy ki hagyta nevét nyomtatni a lap homlokára. Nem többet, csak évi csekély nyolc ezer forintoskát kapott azért. Azt mondjuk azért s nem cikkeiért, mert örülhetett ha azoknak egyáltalán helyet adtak. Az Egyetértés azonban látta, hogy Kossuth Ferenc neve semmit se hoz a konyhára. Nem 8 ezer forintot, de 8 fillért se ér meg. Fölkérték szépen, hogy legyen szives visszalépni, mert nem fizetnek. Miután pedig Ferenc gazda mindig visszalép onnét, ahol nem fizetnek, elhagyta az Egyetértés szerkesztőségét is. Örülnek az előfizetők. Legalább élvezhető cikkeket fognak kapni.

Uj szövetkezet létesítésén fáradoznak Zala-Mihályfán. Az egész község — néhány zsidó-imádó kivételével, — nagy örömmel karolta föl az üdvös eszmét. Pedig a választáskor még mind liberálisok voltak s a zsidók kedvét keresték, (ez biz elég szegény volt,) de most már jobbik eszűket vették elő s a zsidó java helyett, önmaguk javán fáradoznak. Ezt már szívesen halljuk. Isten segítse meg buzgalmukban. De aztán a választásokkor is emberek legyenek ám, ne táltott száju anyámasszony katonák s többé ne szavazzanak ám liberális jelöltre, még ha vérpadra is hurcolnák mindnyájukat.

A szabók faluja. Oroszországban van egy falu, melyben csupa szabó lakik. Pedig nem kell hinni, hogy az a falu valami kis fészek néhány száz lakossal, mert a szabók faluja egész Oroszországban a legnagyobb falu. Bialovmuth a neve és Moszkvától százhatvan két kilométernyire van. Lakosainak száma tizezer és mindannyi férfi, asszony és gyermek a szabóságot üzi. A házak kertekben vannak szétszórva. Ennek a szabófalunak nagy a jelentősége az orosz szabóiparban, valamennyi nagy moszkvai cégnek itt van az irodája és a gyára. A faluban készülő áru értéke milliókat tesz ki és egyre több munkás tódul a faluba. Ma már e nélkül a falu nélkül nem lehetne meg az orosz szabóipar. Érdekes és az orosz viszonyokra jellemző, hogy semmiféle vasut se vezet ebbe a faluba, amely tavasszal és ősszel a jégzajlás idején gyakran két hétig is el van zárva a világtól. Még csak posta sem érkezik ilyenkor Bialovmuthba, a szabók falujába.

Megint egy árvapénztáros. Hát az mégis csak hallatlan, ami itt Magyarországon történik. Annyi és oly nagy sikkasztások után, amilyenek csak a legutóbbi időben is történtek, még mindig nincs meg a komoly és lelkiismeretes ellenőrzés a pénzkezelő állami és megyei hivatalokban. Lophat itt, akinek amennyi tetszik, csak a bandához tartozzék. Alighogy fölcusdott a közönség Fogarason Marsovits Fábán ménesigazgató óriási sikkasztása okozta meglepetéséből, ime arra ébredt, hogy *Grünfeld* Ignác vármegyei pénztárnok 80,000 forint árvapénzzel egyszerűen megszökött s most megrökönyödve — bottal üti a gazember nyomát Bauszern főispán és liberális táborára. A hiány pontos megállapítása végett „szigorú vizsgálat“ indult meg, bizonyosan azért, hogy mindjárt mekkora pótdadót fiztessenek a — paraszttal.

Zsidó, tolvaj, szökevény. Braun Miksa volt egyéves zsidó önkéntes, kit 1894-ben lopásért nyolc évi várfogságra ítéltek, az ottani várból megszökött. A szökevénynek nyoma veszett.

A fogtömő. Schmid Miskának hívják. Azek közé az emberek közé tartozik, akiket keresztvíz még nem ért s akik husvétkor laskát esznek. Foghuzással foglalkozott. De Miskámat vágyai magasabbra vonzották. Tehát fogorvosnak adta ki magát. Ezért gyűlt meg a baja a hatósággal, mely 30 forintra ítélte a derek zsidót, amiért műfogásznak adta ki magát.

Szombaton nem. Mióta zsidóvilág van Magyarországon, azóta már ismét a szombat a 7-dik nap, míg a vasárnap ismét munkanappá süllyedt, a keresztény nép málészájúsága miatt, mert egyházának törvényei mellett nem buzgólkodik, míg a zsidó, ha csak lehet, nem enged Mózesből egy vesszőt se. A következő eset is bizonyítja: Berkenyén a múlt hó 19 én, mely szombatra esett, az oda való tanító elküldött a zsidóhoz 60 krajcár áru bélyegért. A zsidó azonban megtagadta a bélyegek kiszolgáltatását, azon megokolással, hogy *szombat van!* Ime, a zsidó mily szigorúan ragaszkodik a szombat megtartásához, dacára annak, hogy a dohány és bélyeg kiszolgáltatását vasárnap se szabad megtagadni. Semmi kifogásunk sincs az ellen, ha a zsidók a szombatot megülik. Am tegyék. De akkor megköveteljük, hogy a pénzügyminisztérium gondoskodjék arról, hogy a dohány és bélyeg eladással zsidók ne foglalkozhassanak. Van elég keresztény ember minden községben, ki a zsidónak juttatott haszonért szívesen vállalkozik a bélyeg és dohány-árusításra. Ugyan mért kell mindenütt zsidóra bizni e cikkeket? Hát zsidó nélkül összeomlana az állam? Vagy a magyar nép oly buta, hogy arra semmit se lehet bízni? Ugyan ne nézze le, se ne vesse meg a tisztelt miniszter ur annyira a népet! A népet pedig arra buzdítjuk ismét, hogy iparkodjék mindenütt, a legkisebb községben is keresztény boltokat állítani. Hála Isten! Folytonos buzdításunk folytán egyre és mindenfelé terjednek a keresztény szövetkezeti boltok az egész országban. A falu piócái pedig rémüldöznek, futkároznak, ordítanak félelmükben. De még mindig sok község nem mozdult meg. Ezek olyanok, mint a bivaly. Vasvillával kellene őket böködni, hogy jöjjenek ki a posványból. Böködjük is mindaddig, míg csak minden községben nem lesz keresztény bolt s a népet a zsidók sulyos rabigájából ki nem emeljük. A magyar nép uzsorás vérszopó piócáit ki kell pusztítani e hazából. Nem fogjuk tűrni, hogy koldussá tegyék a népet. Előbb a falusi népfosztogatókkal kell elbánni s aztán majd rákerül a sor a csaló bankárookra és „uj földesurakra” is. — A berkenyei tanító urat pedig kérjük, hogy a bélyegek megtagadása miatt okvetetlenül tegyen jelentést a pénzügyigazgatóságnál a zsidajuk ellen. A pénzügyigazgatóságtól pedig elvárjuk, hogy nyomban elvonja a berkenyei zsidótól a dohány és bélyeg eláru itási engedélyt.

Amerikai levél Amerikába vándorolt honfitársainktól gyakrabban kapunk leveleket, melyekben érdekesen hasonlítják össze az ottani viszonyokat a hazai viszonyokkal. Ilyen levél fekszik előttünk most is, melyből a következőket adjuk: Én 1846-ban Felső-Örött születtem, 1868-ban, mint nemes szavazhattam. De seregek Ura! négy év alatt Ázsiából, Lengyelhonból és más helyekről új honfoglalók jöttek, akik kedvesebbek voltak az ősi magyar népnél s akiknek a segítségével a magyart leigázták. 1872-ben már nem szavazhattam, noha egy fillérenyi adóhátralékom se volt, se pedig egy makula szennyfolt se volt rajtam. Ekkor egy sörfőzőnél voltam téglavető. Kérdés a gazdám: „Hát László, maga mért nem szavaz?” „Nem lehet, — feleltem, mert csak 5 frt 98 kr. adót fizetek”. Mire ő mondá: „Átkozott dolog! zsidók, jött-ment

lumpok szavazhatnak és 8—9 száz esztendő törzsnek a hajtása nem szavazhat! S azon időtől többé nem szavazhattam. Aztán átjöttem ide Amerikába. Három hónap után itt már szavaztam, az egész megye uraira. Két év múlva már a prezipdenstől az utolsó hajduig, mindenkire szavazhattam Midőn kijöttem, Töll Sámuel felső-ösi lakos, szintén ös denációs az én nemzetséggemmel, sirva fakadt, könnyeit hullatta, (pedig vas ember volt.) s azt mondá: „Öcsém, miért hagyod itt ősi helyedet? Sok száz évek óta itt élt nemzetséged, és mint hallom a jelenvaló uraktól, erkölcsös vagy mindenben; én nem ismerlek, mert fiatal vagy és nem volt veled dolgom, de ismerem bátyádat, nénéidet; azok érdemesek a dicséretre. Inkább száz erkölcs-telen menjen el, minthogy te, mert veled se a hivatalnak nincs baja, se az egyháznak.” Így beszélt az a jó honfitárs és bizony megvallom, nekem is potyogtak ám a könnyeim, mint a záporosó. De mégis csak ott hagytam ősi hazámat, ahol a szegény embert csak kutyának tartják s minden zsidó nyuzhatja szabadon. Szegény szánalmas Magyarország! Azt mondjátok: Egyenlőség, szabadság, testvériség. Én meg azt mondom: Hazugság! Egyenlőség-e az, ha a szegény embernek, mikor hivatalba megy, hóna alá kell venni a kalapját s pipáját a zsebbe dugni és az uraknak mindeniknek külön titulat kell adni? Itt a kalapot csak a kriminálnál vesszük le, ha az országbiró van jelen, vagy ha valakinek a lakásába megyünk. Itt minden bagoly ur a maga odujában, akár gazdag, akár szegény, akár bankár, akár napszámos. Nincs személyválogatás. Itt még a rendőr se ugrálhat a lakásomba, mert ha nagyon okvetetlenkedik, nyakon csipem aztán kidobhatom. Ugy olvastam az ujságokban, hogy otthon bizony sehol se biztos az ember. Még a lakásán se. Mi titulat nem ismerünk. Mindenkit a nevéen szólítanak aztán hozzájön az ur. Például: Balog ur, Fekete ur, Schmidt ur. Sajnáltam a hazámat mikor kijöttem, majd a szivem szakadt meg; most is sokat gondolok haza; de olyan viszonyok közé, amilyen otthon van, bizony nem mennék vissza, még ha fizetnének se. Magyarországon van 10—12 zsarnok, a többi aztán nyomorult szolgál, az utolsóig. Egy amerikai csatornatisztítóban több az emberi vonás és önérzet, mint otthon egy főispánban. Istenem, hova süllyedt a magyar nép, s mily alatt áll Magyarország, azt csak mi látjuk igazán, kiknek tapasztalataink vannak s másnépeket is ismerünk. Bárcsak Magyarország is megnyerné az Isten malasztját, hogy bölcs lenne az is. Bangor. Walworth. 1898. nov. 12. Bartha László.

HITBUZGALMI ROVAT.

A bold. Szűz Mária születésének várása.

December 18.

Halálos ágyán fekszik Izrael, azaz Izsák patriarkának fia, Ábrahámnak unokája, Jákob patriarka. Körülötte van 12 fia. Jákob elbucsuzik tőlük és utolsó atyai áldását adja rájuk. Ruben, a legöregebb fiu, az első. Utána Simeon, majd Levi következik. Negyediknek Judára kerül a sor. Jákob atyai áldásakor gyermekeinek jövőndő sorsukat is tudokra adja. Legnevezetesebb e jövőndölésben a Messiásról is szól.

„Juda, téged dicsérni fognak atyádfiai, a te kezdet ellenségeid nyakán lesz és meghajolnak előtted atyádnak fiai. Juda! ifju oroszlán, ragadományra kelsz fiam! s nyugodni lefekszel, mint az oroszlán és mint a nőstény oroszlán, ki költi fel őt? El nem vétetik a fejedelmi pálcá Judától és a vezér az ő ágyékából, mignem eljő, aki elküldetik s ő leszen az, kire a nemzetek várokoznak. Oh fiam! ő a szőlőhöz köti vehmét és a szőlőtőhöz nőstényszamarát. Ruháját borbán mossa meg és palástját a szőlő vérében.“ I. Móz. könyv. 49. 8—12.

Jákob e jövődölésében Arról beszél, akire a nemzetek várnak. Ez pedig nem más, mint a Megváltó, Messiás. E jövődöléssel Jákob megjelölte az ő 12 fia közül azt, hogy kinek a törzséből fog majd a Messiás származni s azt is, mikor jön el a Megváltó. Akkor t. i. mikor a fejedelmi pálcá Juda nemzetségétől elvétetik.

A Messiás eljövételét az izraeliták és a pogányok egyaránt várták.

Várták az izraeliták, mert az Ur Isten az ő prófétái által időközönként egyet-mást tudokra adott a Messiásról és az által a Megváltóban való hitet bennök fentartotta és ápolta.

Az Ur Isten már Jákob jövődölése előtt is tett kijelentést, még pedig magának Jákobnak. Mikor ugyanis Jákob az ő bátyja, Ézsau elől nagybátyjához, Lábánhoz futott, utközben álmában egészen éjig érő lajtorját látott s azon fel-alá angyalok jártak: a lajtorja tetején pedig az Ur Isten volt. Az Isten őt ekkor megáldotta és megígérte neki, hogy „ő benne és az ő ivadékában megáldatnak a föld minden népei.“ (I. Móz. 28. 14)

Ily ígéretek tett az Ur Isten Ábrahámnak is, Jákob nagyatyjának.

Midőn az Ur Ábrahámot az ő rokonságából és földjéről más helyre szőlította, már akkor mondá: „Nagy nemzeté teszlek téged és megáldalak és felmagasztalom nevedet és áldott leszesz. Megáldom a téged áldókat és megátkozom a téged átkozókat és tebenned megáldatnak a föld minden nemzetségei.“ (I. Móz. 12. 2, 3.)

Mikor az Ur parancsára Ábrahám fiát, Izsákot, feláldozni készült, az Ur megelégedék Ábrahám engedelmisségével. Nemcsak Izsák feláldoztatását nem kívánta többé, hanem ellenkezőleg ez engedelmisség jutalmául megígérte Ábrahámnak, hogy: „megáldatnak ivadékodban a föld minden nemzetségei, mivelhogy szavamnak engedelmeskedtél.“ (I. Móz. 22. 18)

Azt az ivadékot, akiben megáldatnak a föld minden nemzetségei és akit a nemzetek várnak, az Ur már a paradicsomban is megígérte, ős szüleinknek, midőn a büntetés kiszabása alkalmával a kígyónak mondá: „Ellenkezést vetek közötted és az asszony között, a te ivadékod és az ő ivadéka között, ő megronja fejedet és te sarka után leselkedel.“ (I. Móz. 3. 15.)

E Messiásról szól Mózes is ekkép: „Prófétát támaszt neked a te Urad Istened nemzetségedből és atyádfiai közül, mint engem.“ Mózes az Ur kijelentése alapján beszél így, mert az Ur mondá neki: „Hozzá hasonló prófétát támasztok neked atyjok fiai közül és ígéimet annak szájába adom és megmondja neked mind, amiket ő neki parancsolok. Aki pedig az ő szavát, melyet nevében szól, hallgatni nem akarja, én leszek bosszuállója.“ (I. Móz. 15. 18. 19.)

Hogy ez a Megváltó valóban Juda nemzetségéből fog származni azt az Ur Mikeás próféta által is tud-

tára adta az izraelitáknak e szavakkal: „De te efratai Bethlehem, kicsiny vagy ugyan Juda ezrei között, mégis tebelőled származik nekem, ki uralkodó legyen Izraelben, az ő kijövetele kezdettől, az örök napoktól vagyon.“ (Mik. 5. 2.)

E jövődölés nem csak azt mondja, hogy a Megváltó Juda nemzetségéből fog eredni, hanem azt is, hogy Bethlehem lesz származási helye.

Általános volt a hit az izraeliták között, hogy a Megváltó Dávid nemzetségéből fog születni.

Izaiás által ugyanis megjövendölte az Ur, hogy „Vessző sarjad Jessze törzsökéből és virág növekedik az ő gyökeréből. (Izaiás. 11. 1). Ez a Jessze, másnép Izai, Dávid királynak atyja. És ugyancsak Izaiás próféta által szólt az Ur Akáz király idejében Dávid házához mondván: „Halljátok Dávidháza. Az Ur maga ad jelt nektek: Ime egy szűz méhében fogan és fiat szül és Emánuelnek fog hivatni.“ (Izaiás 7. 13. 14)

Midőn az Ur Jézus kérdé a zsidókat, mit vélnek a Messiás felől, ki fia legyen, mely nemzetségből való? mind egyformán azt vallották, hogy Dávid fiának, Dávid nemzetségéből valónak kell lennie.

Dániel próféta jövődölésével az Ur a Messiás eljövételének idejét az évek számával is kimondta. „Hetven hét szabatott a te népedre és szent városodra, hogy megszűnjék a törvényszegés és véget érjen a bűn; eltöröltessék a gonoszság és elérőssék az örök igazság; beteljesedjék a látomás és jövődölés és a szentek szente fölkenessék.

Tudjad azért és jegyezd meg: azon ige kihirdetésétől, hogy ismét felépíttessék Jeruzsálem Krisztusig, a fejedelemig, hét hét és hatvankét hét leszen; és ismét felépíttetnek az utcák és kőfalak az idők szorongatásában.

Es hatvankét hét után megöletik a Krisztus és nem leszen az ő népe, mely őt megtagadja. És egy szép jövődölő fejedelmével a várost és szentélyt széthányja; ennek vége pusztítás s a had elmúltával az elhatározott végpusztulás.

De az egy héten sokakkal megerősíti a szövetséget és a hét felén elfogy a eledeláldozat és egyéb áldozat és leszen a templomban a pusztaság utálatossága s fogytig és végig megmarad a pusztítás. (Dániel 9. 24—27).

E jövődölésben említett 70 hét nem hetvenszer hét napot, hanem hetvenszer hét évet jelent, vagyis 490 évet. E 490 év pedig Artaxerxes uralkodásának huszadik évében kezdődik, vagyis Krisztus születése előtt 455-ben.

Krisztus urunk 33 éves korában öletett meg, tehát a megjövendölt 70 hétnek utolsó hetében, 488-ban vagyis Dániel jövődölése szerint a 7 hét és 62 hét után.

Krisztus halálával az ó-szövetségi áldozatok érvényességüket vesztek, azért mondja a próféta, hogy „az utolsó hét felén elfogy az eledel és egyéb áldozat“.

Balaam próféta csillag megjelenését hirdeti, a Messiás eljövetele alkalmára (IV Móz. 24. 17).

Az izraeliták számon tartották a jövődöléseket s azok alapján mindinkább feszültebb várokozással várták a Messiást, az ígért Megváltót.

Az izraeliták révén a pogány nemzetek is várták a nagy szabadítót, a nagy királyt. A napkeleti bölesek éber figyelemmel szemlélték az eget, hogy valamiképp szemök elől el ne tűnjék az a megjövendölt csillag. Midőn pedig azt valóban meglátták, nyomban fölkeltek és annak utmutatása szerint a királynak fölkeresésére indultak. Végre 4000 esztendei vára-

kozás után Gábor főangyal Názáretben Dávid házából származott Istenfelő szűznek, Máriának megjelent és kijelentette, hogy ő lesz anyja annak a várvavárt Messiásnak. Az angyal hiradása után elközelgett az az idő is, amidőn a Megváltónak a világra kellett jönnie. Készült e rendkívül fontos valóságra a bold. Szűz is. Ő tudta legjobban, hogy köze már ennek ideje. Ha valaki meg tudta becsülni a Megváltó világra jövetelét, kétség kívül Mária volt az, mert hisz az a megváltó neki saját édes fia is volt.

Nagy előkészületeket tesznek az alattvalók a királyok illő fogadására. A szülők is várva várják távol levő gyermekük megérkezését, mindent megtesznek, hogy gyermeköket minél kedvesebben fogadják. Készült a bold. Szűz is Urának, legfőlségesebb királyának s egyszermind gyermekének a legillendőbb fogadására.

A kath. anyaszentegyház részt kíván venni a bold. Szűzzel a fájdalomban s ezt az éven át a fáj. Boldogasszony emléknapijának megülvése által fejezi ki. Szintén részt kíván venni az előkészületben is az Ur Jézus fogadására. E részvételt December 18 án, a bold. Szűz szülésének várása napján fejezi ki. A fáj. B. A. emléknapiján kesereg a fáj. Anyával, most ugyancsak e bold. Szűzzel az Ur Jézus fogadására készül.

Egy hét még ez előkészületi nap után és a kised Jézus születésének örvendünk a bold. Szűzzel.

Méltó legyen az előkészületünk! A bűnbánat könnyeivel s a szentségekkel tisztítsuk meg lelkünket és ékesítsük fel a szent malasztal. Imádság és böjtlés szintén előkészületi eszközeink. Készüljünk, ne csak a születés évfordulójára, hanem arra is, hogy az Ur Jézust az örökkévalóságban mit örökké boldogok, mint a mennyország lakói, színről színre szemlélhessük.

Sz. Alajos társulata.

Ifjaink korecsmái mulatozásáról volt a szó. Láttuk, hogy ez mily nagy anyagi veszteséggel jár.

Ez anyagi kár annak a korecsmázás érmének, egyik oldala.

Milyen a másik?

Azt az anyagi kárt nem pótolja-e, nem ellensúlyozza-e netalán tán a lelki, erkölcsi, szellemi haszon? Nézzük ezt a másik képet! Hogyan fest az?

Korecsmában vagyunk. A hosszú asztalok mellett ott üdögélnek ifjaink. Mindegyik előtt egy-egy üveg pálinka vagy bor, sör. Beszélgetnek, tréfálódznak, nevetnek, mulatnak, énekelnek. Előkerül a kártya is s ki kártyázva, ki énekelve, ki tréfálódzva tölti el az időt.

Miről is beszélnek?

Erkölcös dolgokról?

Nem; mert a korecsma nem templom.

Hasznos ismeretekről?

Nem; mert a korecsma nem iskola.

Akkor hát miről?

Amin nevetni lehet.

Nevetni sokfélen lehet.

De ugyebár nevetni jókedvünkben szoktunk, nem pedig bánatunkban?

A nevetés az örömmünket, jókedvünket árulja el.

Nevetésre nem a komoly előadás és oktatás szokott indítani, hanem holmi bolondság, nevetséges dolog. Nevetetni nem a komolyak, hanem a könnyebb vérűek szoktak.

A nevetetés, a tréfálkozás rendesen kisebb nagyobb hazudozással szokott járni. No meg azzal, hogy egyik a másikat nevetségessé iparkodik tenni.

Viselje magát egyik másik komolyabban, a tréfások azonnal megcsipkedik. Elkezdenek róla beszélni, olyat is, ami az illetőnek esze ágában se volt. Nevetségessé teszik a komolyságot, úgy allítják elő, mintha az az ifjúsággal semmiképp se férne meg.

Az ifju azután a komoly dolgokat az ifjúsággal ellenkezőnek kezdi vélni, mint olyanokat, melyek az ifjakhoz semmiképp se illenek, mint amelyek miatt ő nevetségessé válik a társai előtt.

Mi lesz ebből?

Nevetségessé lenni az ifju nem akar, de a korecsmát s a korecsmái pajtásokat se akarja elhagyni. Mit tesz tehát?

E hagyja a komoly dolgokat, nem ugyan egyszerre, de lassan-lassan egyiket a másik után.

Komoly dolog-e hasznos könyveket olvasgatni?

Hogyne!

Hát templomba járni, gyónni, rózsafüzért imádkozni . . . stb.?

Ugyebár ezek is mind komoly dolgok?!

Igen ám, de a komoly dolgok nevetségessé teszik az ifjut. (Ő legalább így kezd gondolkodni) Tehát hagyjuk el a hasznos könyvek olvasását, hagyjuk el előbb a hétköznapi sz. mise hallgatást, majd litániákat, majd a vasár és ünnepnap sz. miséket, az évi gyónást, az imádságot.

Hagyjuk el ezeket!

Miért hagyjuk el?

Hogy a korecsmás hőök ki ne gunyoljanak.

Szomorú tény, és pedig nem egy helyen, hanem az ifjúság szégyel valami hasznos ismereteket elsajátítani; szégyel valami okosat tudni; szégyel templomba járni, szégyel gyónni, szégyel imádkozni, szégyel prédikációt hallgatni, szégyel a templomban illedelmesen viselkedni és azért, ha még gyónik, áldozik: ez inkább csak külsőség, de az illető szívbéli töredelemre nem indul: ha a templomba el is megy, ott inkább fecseg, tréfálódik, pajkoskodik, illetlenkedik, mintsem imádkozik; ha térdel, csak feltérdét hajtja meg, illetőleg csak úgy, hogy meggörcsíti magát, de nem térdel. Ott a templomban oly illetlenül, oly szemtelenül, oly neveletlenül, oly durván viseli magát, mintha nem is neki volna szüksége Istenre, hanem Istennek öreá. Az ő hetyke goromba viselkedésével mintegy foghegyről azt veti oda a főlséges Istennek, hogy hát, te Isten, köszönd meg, hogy itt vagyok, hogy ide fáradtam.

Oh szerencsétlen, romlott ifjuság!!

Mi az oka romlottságtoknak?

Ott van e romlottság gyökere a korecsmában.

Azok az „ártatlan“ tréfálódzások, nevetgélések nem kis mértékben okai annak a vallási elzúllásnak.

De még ez nem mind.

A többitől majd apródonkint.

Kedves ifjak! Kerüljétek a korecsmákat!

Bünalkalmak azok. Ti pedig a sz. gyónásban azt fogadjátok, hogy kerülni fogjátok a bünre szolgáló alkalmakat.

Sz. Alajos társulata is erősen lelketekre köti a bünalkalmak kerülését.

Szent Alajos, ifjúságunk pártfogója, könyörögj érettünk!

Szűz Sz. Imre herceg, könyörögj a magyar ifjúságért.

Ipolyszécsénke, up. Nagyfalu, Hontmegye

Fischer Ágoston, plebános.

Előfizetési felhívás „Legszentebb rózsafüzér királynéja” c. havi folyóirat 1899. (15.) évfolyamára. A jelen füzetrel Mária segítsége mellett befejeztük a „piros könyv” 14-ik évfolyamát s a jövő számmal a 15-ik évfolyamot kezdjük meg.

Ez alkalommal nem mulaszthatjuk el, hogy tisztelt olvasóinknak hálás köszönetünket ne nyilvánítsuk úgy a szíves támogatásért, melyben folyóiratunkat eddig részesítették, mind pedig azért a buzgó közreműködésért, melylyel azt ismerőseik közt terjeszteni is törekedtek.

Az elért sikerért a legnagyobb hálával természetesen égi pártfogónknak, Máriának tartozunk, ki édesanyai jóságát és kegyességét ebben az évben is kiválóan éreztette velünk.

Meg vagyunk győződve arról is, hogy azok sem maradtak Mária segédleme nélkül, kik füzetünket olvasták, az azokban közölteket megszívelelték és a szent Olvasót, melynek a mi folyóiratunk hírnöke, tiszteletben tartották.

A „Legszentebb Rózsafüzér Királynéja”-nak, a népszerű „piros könyv”-nek éppen ez az áldásos hatása engedi erősen reménylenünk, hogy mikor új útjára kel, hirdetni főkép a szent Olvasót s a vele járó kegyelmeket, t. olvasóinknál eddig is tapasztalt szíves fogadtatásban és támogatásban fog részesülni.

Méltán reméljük, hogy első sorban a hazánkban virágzó ezerháromszázhatvan „Élő rózsa-füzér” és hatvannégy Rózsafüzér-testvérület folyóiratunkat, mint egyedül illetékes közlönyt, ezután még kedvezőbb arányban fogják felkarolni, úgy a nőzárda is nagyobb számban fognak csatlakozni a „Legszentebb Rózsafüzér Királynéja” zászlájához s azt szentséges Atyánk, XIII. Leo pápa óhaja és példája szerint, mint a kath. társadalmi élet győzedelmi jelvényét fennen fogják lobogtatni.

Kérjük egyszersmind t. olvasóinkat, tőlük telhetőleg hassanak oda, hogy ne legyen egyetlen kath. község sem, hová a „piros könyv” a „Legsz. R. K.” füzetei útján el ne jutnának a vallásosságnak és Máriatiszteletnak azok a magasztos eszméi, melyek Mária országa valódi érdekeinek létjogot követelnek minden nemes gondolkozású keresztény magán ügyében éppen úgy, mint társadalmi állásában.

Előfizetési díj: Egész évre 1 frt = 2 korona. Külföldre 1 frt 30 kr. = 2 kor. 60 fillér. Egyes füzet ára: 15 kr. = 30 fillér.

Jézus és Mária szent nevében hívjuk fel t. olvasóinkat az előfizetések mielőbbi megújítására, hogy a nyomtatandó példányok számára nézve tájékozhatassuk magunkat.

Az előfizetési összegek egyedül csak e címre küldendők: „A Legszentebb Rózsafüzér Királynéja” kiadóhivatalának, Szombathely, Vas megye, Domonkoszárda, Szombathely, 1898 december hó. *P. Kindler Imre O. P.* szerkesztő.

Előfizetési felhívás a **KATHOLIKUS CSALÁD** harmadik (1899.) évi folyamára. Üdv az olvasónak!

Ezt kívánjuk T. Olvasóinknak, midőn nagybecsű figyelmét a Katholikus Család harmadik évfolyamára

főlhívja a lap pártolására és jóindulatuterjesztésére a legmélyebb tisztelettel kérjük.

A Katholikus Család a jövőben is hű marad elveihez. Igaz szívé, jóakaró tanácsadója lesz a katolikus családoknak az igazi családi boldogság meg-alapítására és megőrzésére. Ebreszteni és éleszteni fogja a jövőben is az odaadó tiszteletet és szeretetet a család legfőbb példaképe a názárethi Szent Család iránt. Terjeszteni fogja dicsőségesen uralkodó szent Atyánk XIII. Leo pápa által alakított s oly melegen ajánlott „Katholikus családok egyetemes társulatát a názárethi Szent Család tiszteletére.” — Meg-erősíti a katolikus családok szeretetét és ragaszkodását a katolikus vallás és anyaszentegyház iránt; ser-keníteni, buzdítani s lelkesíteni fogja a katolikus élet-módra, mert valódi családi boldogság csak vallásos talajon virulhat. — Kiváló figyelmet fordít e keresz-tény családi nevelés fontosságára; a szülők ezen a mily nehéz, ép oly szent kötelességének teljesítésében megbizható tanácsadó s utmutató leend.

Nem feledkezünk meg a szórakozás óráiról sem. Hozunk elbeszéléseket, etképeket, apróbb közlemé-nyeket a szülők és a gyermekvilág számára, melyek háttérben mindenkor ott fog ragyogni az erkölcsi tanulság.

Ezek voltak irányelveink a Katholikus Család eddigi évfolyamainál, ezek maradnak a jövőre is.

A legmélyebb tisztelettel kérjük a T. magyar katolikus olvasóközönséget, T. Olvasóinkat s mind-azokat, kik velünk egy táborban küzdenek, szívesked-jenek lapunkat nemcsak pártolva támogatni, hanem jó barátaik, ismerőseik minél nagyobb körében terjesz-tve, arra előfizetőket gyűjteni. Minden szíves olvasónk az ügyért lelkesedő jóakarattal és csekély fáradsággal gyűjthet néhány újabb pártolót. Vigyük be minden katolikus családba a Katholikus Család-ot.

Előfizetési ára egész évre csak 1 forint, melyből minden egyes előfizetőnk után az elvetemedett gonosz-ság áldozatául esett jóságos királynénk emlékére Buda-estén emelendő Örökimádás templomára küldünk 20 krt.

Előfizethetni minden postahivatalnál, vagy posta-utalvánnyal alulirt nevére Bakony-Koppán (posta: Csóth.) S. e. e. S.

Gyűjtőknek tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Lővárdy Alajos, a „Katholikus Család” szerkesztője s kiadója.

Abrehám Sándor (South, Amerika.) Az eltévedt 10 frt már megkerült. Intézkedtünk, hogy a jövő. 1899-dik évi kalendáriumokból küldjenek megfelelő mennyiséget, úgy hogy a postadíj is kikerüljön, ami Amerikába hallatlan sok. Esze-rint a lapra még 2 forinttal tartozik. Együttal a jövő évi előfizetést is legyen szíves megküldeni. Ami négy forint. —

Rinyó János. (Fairport, Amerika.) A könyvet már egyszer föl akartuk adni a postára de a szállítási díj oly magas, hogy visszariadtunk. A 3.60 frtos könyv postai költsége Amerikába 4.80 frt. Miatán azonban oly annyira kéri, mégis utnak indítottuk. Számlája így áll: küldött 10.25 frtot. Ebből 4 frt. a lap előfizetésére, 3.60 frt. a könyv, 4.80 frt. a szá-lítási díj, csomagolás (vászonzba kellett varni) 20 kr. Össze-sen 12 frt. 60 kr. Kaptunk 10 frt. 25 krt. Tehát kérünk

még 2 frt. 35 krt s a lap jövő évi díját is, 4 frtot. — **Sz.** (Petőháza) Mielőtt megkaptuk volna sorait már megirtuk az eseres urnak, hogy gyanuja nem talál és ön teljesen artatlan. — **N. M.** (Endröd.) Ne meressük tovább ezt a kényes ügyet. A közlött dolgokból mind a két fél tanulhatott. Ez elég is. **G. I.** Azt írja a zentai nép jellemzésül: „nagyobbrészt úgy fél a néppárti eszméktől, mint a galamb a karvalytól, ha meglát egy zsidót nem adja száz papért sem, vagy ha kezébe kap egy *Népszó* ujságot, azt meg nem adná egy egész évi Magyar Néplapért sem.” Hja, kérem, mindenki a gusztusa szerint. Lám a dísznő a kukoricát többre becsüli az ananásznál. Pedig az ananász finomabb és drágább termény. De a dísznő előtt nem. Csak azt szeretném tudni, ha vajjon egy zentai liberális böles a halálos ágyra kerül, akkor is a zsidóhoz fordul-e s azzal adatja-e föl magára az utolsó kenetet? — **Sz. L.** (Torda) Nálunk állás nincs. De a lapban hirdethetjük. Nem írta meg azonban, hogy miféle állásra hajlandó és képes. — **M. N.** (Brassó) 1. Hat középiskolai osztályllyal nem lehet erdőtiszt. Erettségivel léphet be az erdészeti akadémiába. — 2. Az ő felségéhez intézett folyamodást a kabinet irodának Bécsbe címezzék, hogy eredménye legyen: legjobb volna közigazgatási uton felterjesztetni, a mikor a vármegye véleményezéssel kíséri a folyamodást. — 3. A tanítói oklevél nem képesíti a jegyzői vizsgálat felételére. Az okleveles tanító lehet anyakönyves s lövészik a polgári iskolai tanítóképzőbe, a mintarajziskola és rajztanárképzőbe, a posta- és távirókurzusra s ha érettségi vizsgálatot bírók a kellő számmal nem jelentkezik: úgy főlvételi vizsgálatot a tisztképző kurzusra. — **S. M. J.** (Obecse.) A képviselőházhhoz benyújtandó kérvényre nem kell bélyeg. — **Cs. M.** (Gutenhof.) Iparlevelet kell váltania. — **A. L.** (Adács) A kérvényt elküldtük. De ha majd a 10 krajcárt küldi írja ám meg az utalvány szélén, hogy a nyomtatványt már megkapta nehogy akkor is elküldjük — **K. A.** (Kun-Szt.-Márton) Már azt hittem el is pártolt, oly régóta láttam kezeirását. Most itt a tél, hát a szellemnek is jusson valami. A szép sorokat nagyon köszönöm. Bizony jól esik a vigasztalás. Filothea szép értelme igen találó. Annyi üldözés ér, hogy ha egy ország részvéte és öntudatom tisztasága nem erősítene, össze kellene roskadnom. Az Isten áldja meg az összes jó néppártiakat! — **R. J.** (Tatatóváros) Nincs határozott intézkedés ily ügyben. Azért legjobb engedélyt kérni. A folyamodványra 50 kros bélyeg kell. — **K. Zs.** (Mosony) Mikép áll az orsz. magy. biztosító szövetség ügye? nem enged betenkintést ügyeibe, tehát határozott felelet nehéz adni, de azt hisszük rosszul. — **K. B.** (Vízkelet) Legbiztosabb a takarékpénztár. — **A. L.** (Felső-Nyárad.) Boesánat a tévedésért. Bendbe hoztuk. A kilátásba helyezett új előfizetőkért köszönet! — **E. J.** (Belényes) Nem adnak. — **P. Gy.** (Rába-Csanak) Ha megírta volna, minő számuak azok a sorsjegyek, már tudattuk volna, hogy kihuzták e őket? — **K. J.** (Kecskemét.) Megkaptuk. Van is néhány sikerült gondolat benne. De közölni még se lehet. — **M. J.** (Homoki) Elég ez a cím: Közös hadügyminiszterium, Bécs. Odatalál. — **S. I.** (Vác) Megszoktuk már régen a zsidó áldásokat. Hetenként kapunk zsidóktól átkozódó leveleket, melyekben az a legszelidebb jó kívánság, hogy a Gellérthegy szakadjon reánk. Még eddig nem cselekedte meg a jó öreg hegy Judás atyjafiainak hőkívánságait. S reméljük hogy a jövőben se cselekszik meg, mert több esze van, mint Izrael megvadult fiainak. A fenyegetésből is eléggé kijut. Leszurással, lelövés-sel, leütéssel egyaránt szoknak fenyegetni bennünket. De se egyikre, se a másikra nem adunk egy fabatkát se. Elhiszszük hogy szeretnének kiirtani ez árnyékvilágból, de kijelentjük, hogy az ön levele se ijesztett reánk. Ismerjük jól a kétfallábú vitézséget. A hazaáruló Dreyfus zsidó szelleme önnel! — **F. G.** (Érsekújvár) 1. Az övöképzőben a kurzus két évig tart, megokolt esetben a kurzust szabályszerűen el nem végzett, de legalább félévig valamely kiseddévóban gyakorlatilag működött egyén az egyes évfolyamokról előzetesen tett osztályvizsgálatok után képesítő vizsgálatra boesátható. Az osztályvizsgálatok és a képesítő vizsgálatok letételére az illető kiseddévónöképző intézet fölöttes hatósága ad engedelmet. Ezekből a tantárgyakból kell vizsgálatot tenni: Hit- és erkölestan, magyar nyelv és irodalom, neveléstan,

különös tekintettel a kiseddévók szervezetére: hazai történelem, alkotmánytan és följrajz: természettudományok: mértan és rajzolás: ének és hegedülés: nőknek némi háziipar és női közimunka. Állami övöképzőintézet Hódmezővásárhelyen Eperjesen, és Sepső-Szt.- Györgyön van. — 2. A Budapesten levő hét felsőbb leányiskolán kívül még Aszódon, Besztercebányán, Debrecenben, Egerben, Fiumében, Kassán, Kolozsvárott, Lőcsén, Máramaros-Szigeten, Mezőtúron, Miskolczon, Nyitrán, Pozsonyban, Sopronban, Szatmár-Németiben, Szeged-Szekely-Udvarhelyen, Temesváron és Trencsénben van felsőbb leányiskola — **S. E.** (Csongrád.) boritaladót lármí cölra beszerzett bor után fizetni kell. Itt adómentesség esete nem forog fenn. — **S. L.** (Losonc) Az országos selyemtenyészési felügyelőségénél Szegszárdon, Tolnavármegyében. — **E. L.** (Szászrégen) 1. Ausztriában a római katolikus egyház összes vagyona 357 millió forint. 2. Erre nem lehet precíz feleletet adni. Annyi bizonyos, hogy a bécsi Rotschild már 1873-ban *nyolcszáz millió* forint vagyont vallott be adóalapul s jelenleg a vagyonát 2 milliárdra (kétezer millió forint) becsülik. A párisi Rotschild vagyona tíz milliárd, tízezerszer egy millió. A frankfurti Rotschild is körülbelül tízszer olyan gazdag, mint az esztergomi érsek. S lássa, a zsidó-szocialisták ezeknek a pénzes szakoknak a kincseire soha se fenik a fogaikat. Hja, nemesak a varju nem ássa ki a varju szemét, de a zsidó se ássa ki a zsidóét, Rotschild zsidó tehát a szocialisták zsidóvezérei nem piszkálják. — **R. K.** (Hodos) Névmagyarosító Társaság, Budapest, I. Atilla-utca 157. — **Ipolyszécse**nk. Testvéri üléss a jó kívánságokért! — **G. M.** (N.-Pérezsteg) Haragudni pedig soha soha se szabad. Gyászertartás című könyv II. kötete még nem jelent meg, azért nem kapja. — **L. B.** (Tisza-Szajol) Szívesen beadom. — **H. J.** (Kőröshegy) Irja meg sorsjegyeinek számát. **H. J.** (Tengőd) Lourdesi vizet szállít Stampfl Gusztáv ur, Kispest, Petőfi-utca 29. — **H. J.** (Gírház) A figyelemért köszönet. *Névémepeim alkalmából nagyon sok áldozó levelet kaptam. Miatán lehetetlen köszönetemet külön-külön fejezni ki, legyen szabad ez uton köszönni meg a sok szép pgyélmot!*

Budapesti piac.

Gabona. Buza, bántási 10.—10.20. Tiszavidéki 10.10—10.70. — Pestvidéki 9.80—10.75. — Fejérmegyei 10.42—10.60. — Bácskai 10.30—10.45
Rozs 8.10—8.15
Árpa takarmány 6.20—6.50 — Égetni való ———
Sörfőzdei 7.80—8.70.
Zab 5.75—6.50
Kukoricza 5.50—5.70

Liszt.

0	1	2	3	4	5	6	7
17.30	16.70	16.—	15.30	14.80	14.—	12.90	10.50
	7 ⁴ .	8					
	8.60	6.—	Korpa	finom 3.95		goromba 3.95	

Hüvelyesek. Nagy fehér bab 7.50—7.75 — Törpe bab 7.75. — Borsó 11.—13 — Köles 4.75—5.— Kendermag 10.50—11. — Káleskása 9.50—10.— — Mák ——— frt. — Lencse 13—17 frt.

Vetőmagvak Vörös lóhere, új 45—55 frt. — Vörös lóhere mult évi 38—42 frt. — Lucerna 55—60 frt. Baltacim 14.—15 — — Muharmag 5.50—6.50 frt. — Bükköny 5.75—6 frt.

Baromfi és tojás. Csirke rántani való, darabja 80 kr. — Sütni való 1.40 kr. — Hizott lud 3.80 frt. — Hizott kacsa 1.80 frt. — Tojás 36—37 darab 1 frt.

A szerkesztésért felelős: **Lepsényi Miklós**

Katholikus naptárak.

A Szent-Gellért könyvnyomda kiadásában

Budapest, VIII., Práter-utca 44.

a következő katolikus naptárak jelentek meg:

	1 pld.	20 pld.	50 pld.	100 pld.
Szent József Naptár	ára 40 kr.	6.50	15.—	28.—
Szent István Naptár	40	6.50	15.—	28.—
Lourdesi Nagy Képes Naptár	30	4.80	11.—	21.—
Keresztények Naptára	25	4.—	9.—	17.50
Sanct Stefan-Kalender (német)	30	4.80	11.—	21.—
Christlicher Volkskalender	25	4.—	9.—	17.50
Sv. Stefansky Kalendár (tót)	30	4.80	11.—	21.—
Krestansky Ludovy Kal.	25	4.—	9.—	17.50

Fenti naptárak mindegyikét lelkészek és kath. írók szerkesztették, számos képpel illusztrálták s a magyar népnek az egész esztendőn át mint épületes tanulságos olvasmányok igen ajánlhatók.

Kérjük a ft. papságot és e lap olvasóit e naptárakat terjeszteni s b. rendeléseiket mielőbb hozzánk beküldeni.

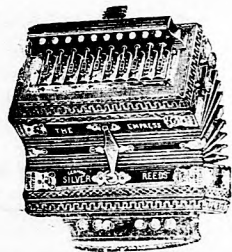
Ha a pénz előre beküldetik, a szállítási költséget is mi viseljük.

Utánvételes küldeményeknél a szállítási költség a megrendelőt terheli.

Tisztelettel

a Szt-Gellért könyvnyomda kiadóhivatala
Budapest, Práter-utca 44.

Tessék képes árjegyzéket kérni!!

Olesó és kítőnő hangszerek csakis
Varju Ignác
mű-hangszerésznél kaphatók
Budapest, VIII., Kerepesi-ut 47. N.

Nevezetesen:
harmonikák, hegedők, fuvolák,
czimbalmok, czipiterák
és mindennemű hangszerek jótállás
mellett.

!!Képes árjegyzék vidékre ingyen!!

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házszer ellentáll az idős megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közszenyél, csúznál, tagszagatásnál és meg-hüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógy-szertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisbértékű utázzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” vedlegy és Richter czegjegyzés nélkül nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és tarse, cs. és kir. udvari szállítók. RUDOLSTADT.

Egyedüli hazai gyártmány

kapható:
Taussig J. Budapest, VII 4., Csömöri-ut
23/a. I. emelet és
Füredi L. Budapest, VII 4. Ovoda-utca
24. szám.

Hazai gyártmány

Hazai gyártmány

A híres 1998. számú legújabb javított
VOLTA-KERESZT.
Oly egyéneknek, kik keresztet nem hordanak,
VOLTA-CSILLAG.

Gyermekek és fiatal nők részére: **Volta-sziv.**
A legújabb javított villamos Volta kereszt a test mérsékelt, de folytonos magnetikus villanyozás követ-keztében gyógyítja a következő betegségeket:
Csúz, közsvény, idegyöngeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, buskomorság, sápkór, asztma, merevedés, göres, hörbetegség, gyomorhaj, influ-enza, köhögés, fülzugás, fogfájás, hysteria, fő-fájások, szivdobogás, kölika stb. stb.
Ára 1 frt 80 kr. 2 frt előre beküldése mellett bér-mentve. „VOLTA-SZIV” ára 1 frt 50 kr., utánvéttel 20 krral több; hozzávaló különleges szalg 20 kr.
Viszontelárusítókna megfelelő engedmény!

KÁVÉ! Még csak rövid ideig!!!

A Keresztény fogyasztási szövetkezetek országos központi áruraktára

BUDAPEST (F. rencz-körnt 16. sz.)
sz. ár elvámolva és bérmentve 4¹/₂ kilos csom. a következő legfinomabb fajú kávékat.

Cuba kávé I. rendü	9.—
Cuba kávé II. rendü	6.50
Arany Jáva kávé I. rendü	8.—
Gyöngy kávé I. rendü	9.—
Gyöngy kávé II. rendü	7.50
Mocka kávé kiváló finom	7.50
Ceylon kávé	9.—
Portorikó kávé kiváló finom	9.—
Santos kávé I. rendü	6.—
Santos kávé II. rendü	5.50
Cuba kávé pörkölte	6.50

Ugyancsak elvámolva és bérmentve szállit kítőnő finom carolin rizskását 4¹/₂ kilos és a legfinomabb fajú theákat 1/4 kilos csomagokban a következő áron:

4 ¹ / ₂ klg. csomag carolin rizs	1.65
1/4 . . . . . Moning congo thea	1.45
1/4 . . . . . császár vegyitek	2.20
1/4 . . . . . Peccó virág thea	2.70

Az árak valódi és kítőnő finomságáról számos elismerő nyilatkozat.

Pontos ozimet kérünk.

Kiadóhivatalunkban a következő jó könyvek kaphatók leszállított áron u. m.

	Ezelőtt		Most	
	frt	kr.	frt	kr.
Hajadonok könyve	2	—	—	80
Ugyanez diszkötésben	3	50	2	—
Asbóth János Társadalom-politikai beszédei	—	—	3	50
Ugyanez félbőr-kötésben	—	—	5	—
Szállósgazdák könyve	—	50	—	30
Biztosítási Panama	—	50	—	20

A pénz előleges beküldése ellenében kapható lapunk kiadóhivatalában.

Amerikai zsebórák

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja. Szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké. Ára darabonként 2.80 frt. Jótállás mellett a míg a készlet tart. Ezüstös óralánc 60 kr. Gyűjtőknek 6 db után egy ingyen küldetik.

Onhorotváló készülék

„Fox” valódi solingeni gyártmány! Sok kiállításon kitüntetve! Gyakorias nem kell! Megvágás kizárva! Tiszta és kényelmes munka! Bőrbetegégtől megment! Tartós pénztakarító s a szakált erősíti! Darabja 2 fo int. A penge „*” aczélból, a többi részek ezüstös fémről vannak. Gyűjtőknek 5 db után 1 ingyen küldök. Eltart 15 évig.

Karácsonyra

ajánlom a következő tárgyakat: házi ívesztő pisztoly 1.— nickelből 1.50 frt; 200 töltés ingyen; 1000 töltés hozzá 1.— frt. ná, ysergen aranyozott 3 fedelő v. staj óra 30 óráig jár. 5.80 frt. aranyozott esztendő láncz 1 frt. női óra, egész kiesiny, fekete 5 frt. kék 5.50 frt. szép aranyozott láncz 85 kr. Ólort spiritusz gyorstűző, tömör és biztos 67 kr. férfias gyűrű ezüst, finoman aranyozva, férfias utazási kóvel 1.90 frt. jegyzőkönyv ezüstből, arany zva. ezüstös néhez 1.50 frt. fülbevaló valódi 14 kar. arany, smaragd, szappan és patent zarával, r-mek darab 5.95 frt. ugyan, ezüst szappan és karperecz valódi ezüst felülettel 1.95 frt. 4, 5 frt. faragott, tenyezett dífiszekrenyben, nagyisan minden 8 napban e yser huzando fel. darabja ládába 1.50 frt. valódi ezüst zsebóra, igen finom, 3 fedéllel 8.50 frt. óra. karkötő, krokodil- bőrből nőeknek 50 kr. férfiaknak 2 r. 50 kr. nőből 50 kr. tájtek zivarszipka, diszes, borostyán sz. 35 kr. kiesinytő tikor 10 kr. 3 nyelű zsebkés 50 kr. finom 40 frt. nagy pénzárca oldalra 4 részre osztva 1 frt. bojuszkedő és 50 kr. kenőcs 15 kr. bajusznövesztő 50 kr. makra lapipa 30 frt. ezüst láncz 1.50 frt. 1 üveg francia illatszert pompás szar. selyemto-hozban 1 frt. 4 drb. finom fésű 1 selyemdobozba 1 frt. elegáns valódi bőr szivar tárcza 1.50 frt. közönséges angol borotva 1 frt. 3 drb. finom franczi szappandobozban 50 kr. 1 doboz kínai tea eredeti és magolás 1 frt. 1 üveg magyar cognac 1.80 frt. 1 üveg pezsgő 2.20 frt. Megrendelhető:

Polak Sándor

főbizományosnál
Budapest, V. Kálmán-utca 17 M.

A túlhazozódás miatt kérem a pénzt mindig előre küldeni. Azonkívül beszerzek bármily magki ánt kisebb vagy nagyobb cikket és a legolcsóbb gyári áron számítom csak. Külön díjat a beszerzésért nem számolok. Előírt cikkektől is beszerzek bármily cikket 3 frtnál kisebb megrendelésnél 35 kr. portót is kérek mellékelni.

Tíz forinton felüli megrendéseknél 5 százalék engedmény.

Olcsó pénzt

ajánl földbirtokokra törlesztéses kölcsönképen első és második helyre **Wesztválevits Antal** Budapesten, József-körut 50. Értesítő a szükséges nyomtatványokkal együtt 15 kr. bélyeg ellenében bérmentve küldetik.

Legolcsóbb és legelőnyösebb biztosítás az Orsz. magy. kölcsönös biztosító szövetkezetről

Budapest, VIII. József-körut 8. szám.

Alakult 1894. évben — Biztosítéki alap 600,000 kor.

Elnök: Teleky Géza gróf. Alelnök: Csávócsy Béla. Vezérigazgató: Szőnyl Zsigmond. Az igazgatóság tagjai: Andrássy Géza gróf, Bujanovich Sándor, Dessewffy Arisztid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szőnyl Zsigmond, gróf Teleki Sándor.

Az Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet úgy a tűz, mint a jégbiztosításnál olcsó díjaival, humanus eljárásával és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével országszerte megnyerte a gazdaközönség teljes bizalmát.

A szalmás eleséget és fakarmányt

tűzkár ellen egy intézetnél sem lehet oly olcsón és kedvező feltételek mellett biztosítani, mint a szövetkezetről.

Kisgazdák ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal termésüket jégkár ellen biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb fevilágosítást ad

Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet igazgatósága
Budapest, VIII. József-körut 8. sz. és a vidéki ügynökség.

STOWASSER J.

Cs. és kir. udvari hangszergyáros, tökéletesen javított és szabadalmazott tárogató feltalálója
Budapest, II., Lánchíd-u. 5.

Hegedűk 3, 4, 5, 6 frttól feljebb.
Gordonkák 8, 10, 12, 14 frttól feljebb.
Trombiták 12, 15, 18, 20 früg.
Czimbalmok 35 frttól 300 forintig.
Tárogató ősi magyar hangszer 20 frttól 60 früg.

Harmonikák 2, 3, 5, 6, 8 frttól feljebb.
Közégsí dob két verővel 9 frt 50 kr.

Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó- és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legutányosabb árban szállítanak.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve megküldetik.

REYAY és BENEDEK

miseruhák, egyházi szerek, zászlók és egyházi lobogók gyára,

Budapest, IV. ker., Lipót-utca 21. sz.

A nagyimelt. és főtisztelendő Császka György kalocsai érsektől, a budapesti és a káptalársárhelyi olt. regylet szállítól.

Ajánlják bőven felszerelt raktárukat, nevezetesen: miseruhákat, templomi zászlókat, tűzoltó-, iskolai és temetkezésegyleti, iparos-dalegyietli lobogókat, szentségtartókat, kelyheket, áldoztató kelyheket, keresztek, füstölőket, oltárlámpákat, csillárokat, szobrokat, nagy választékban. Elfogadjuk stációképek és szentképek festését; oltárok, Mária-trónok, Krisztus-sirok és szőszékek akármilyen rajz szerinti művészies elkészítését.

Egyházi kelmék, csipkék, falbeszűletek búcsújáró feszületek nagy választékban kaphatók raktárunkon. 36-52

Kiválóan kezeslegesen készítenk búcsújáró árjegyzőket, alkalmos mintákat.

